Europos LIETUVIS

Nr. 37(628). 1960. IX. 22 — Londonas, 1960 metų, rugsėjo mėn., 22 d. — XIV metai

VILTIS - KASDIENINĖ DUONA

Lietuvos Pasiuntinybės Patarėjo V. Balicko žodis, pasakytas Londono lietuviams Tautos Šventės proga 1960 m., rugsėjo mėn., 10 dieną.

Šiandien mes švenčiame lietuvių tautos šventę—Rugsėjo 8-tą dieną.

Rugsėjo 8-toji kasmet mums primena mūsų visų bendrą Tėvynę, jos džiaugsmus, vargus bei rūpesčius.

Ji primena mums senųjų amžių Lietuvą — didžiųjų kunigaikščių šalį, kurie jos vėliavą buvo nunešę toli į rytus — ligi Maskvos vartų ir ligi Juodųjų Marių.

Ji primena mums, kaip lietuviai ilgose ir nuožmiose kovose su kryžiuočiais narsiai gynė savo sodybas ir, to pasėkoje, šimtus metų sulaikė į rytus besiveržiančią germanizacijos bangą.

Pagaliau ji primena mums ir tuos sunkiuosius istorijos laikus, kai Lietuva buvo patekusi Rusijos carų vergijon. Šioje liūdnoje gadynėje mes užtinkame mūsų tautinio atgimimo diegus, iš kurių ilgainiui išaugo galingi lietuvių tautos žadintojai. Basanavičiaus, Kudirkos, Donelaičio, Maironio ir šimtai kitų vardų išmargino Lietuvos istorijos lapus ir tapo lietuvių tautos žvaigždėmis. Tik jų dėka ir jų pastangomis Lietuvos laisvės liepsna pasklido po visą kraštą. Toji laisvės liepsna pagaliau sudegino vergijos pančius, ir Lietuva tapo laisva ir nepriklausoma.

Išsivadavusi iš vergijos ir gyvenusi laisva nuo 1918 ligi 1940 metų, Lietuva nebuvo didelė ir galinga. Nepriklausoma Lietuvos Respublika buvo kukli ir maža valstybė. Bet ji mums buvo nemažiau brangi. Priešingai, toji paprasta žemdirbių Lietuva mums buvo dar brangesnė ir dar mielesnė, negu anoji didi Vytauto Didžiojo Karalystė. Ji mums buvo miela ir brangi dėl to, kad mes patys ją statėme ir puošėme savo nuosavomis rankomis. Daug darbo įdėję ir daug prakaito išlieję, jau buvome pradėję džiaugtis savo darbo vaisiais, kaip kiekvienas laisvas žmogus džiaugiasi savo nuosavoj, jo paties rankomis pastatytoj, pastogėj. Deja, pasauliniam karui įsiliepsnojus, mūsų tauta tapo pirmąja klastingojo bolševizmo auka.

Jau penkiolika metų praėjo nuo pasaulinio karo pabaigos, bet mūsų Tėvynė Lietuva dar vis prievartos būdu svetimųjų yra valdoma, o mes patys esame priversti būti emigrantais ir gyventi svetimoj žemėj. Tad dabarties tikrovė nėra mums maloni: ji yra kieta ir žiauri. Ir nenuostabu todėl, kad mus visus šiandien kamuoja bendras mūsų visų rūpestis ir mums visiems kyla tas pats klausimas: kada gi Lietuva vėl bus laisva; kada mes vėl galėsime pamatyti savo Tėvynę?

Ir nors mes nežinome to magiško žodžio, atspėjančio mūsų lūkesčių išsipildymo datą, mes tačiau visi nujaučiame, kad toji mūsų lūkesčių diena tikrai ateis. Ji ateis, kaip saulės tekėjimas ateina po tamsiosios nakties, nes saulėtekio jokios žemiškos jėgos sulaikyti negali. Yra tiktai laiko ir mūsų ištvermės klausimas.

Mūsų tautos dabartinės vergijos ilgis labai daug priklauso nuo tarptautinių įvykių raidos. O toji raida, tos raidos procesas šiandien vyksta dviem kryptim. Vienose pasaulio dalyse vyksta laisvinimo procesas, kitose — pavergimo procesas. Šie du procesai yra vienas kitam priešingi, o būdami priešingi iš esmės, juodu negali egzistuoti amžinai. Vieną dieną jie turės susikirsti, ir vienas jų turės užleisti vietą kitam. Taip, kaip naktis užleidžia vietą dienai.

Bet kol šis dvigubas procesas pasaulyje tebevyksta, Lietuvai ir kitoms rusų pavergtoms tautoms tenka kantriai nešti bolševikinės vergijos jungas. Okupantas, šeimininkaudamas mūsų krašte, tiek įsidrąsino, kad užsimojo net naujai „perrašyti" visą Lietuvos istoriją. Maskvai reikalaujant, komunistai istorikai stengiasi rusų tautą pristatyti mums, kaip vyresnį lietuvių tautos brolį ir jos geradarį. Šia kryptimi falsifikuodami visus Lietuvos istorinius įvykius, jie net 1795 metų padalinimą ir Lietuvos prijungimą prie Rusijos vaizduoja kaip „pažangų istorinį įvykį". Tuo tarpu gi Lietuvos nepriklausomybės atstatymas, anot jų, buvęs tik imperialistų anglų ir amerikiečių pagalba įvykdytas teisėtos tarybinės valdžios sužlugdymas.

Šitokios padėties akivaizdoje mums, laisvojo pasaulio lietuviams, tenka nauji uždaviniai. Mums reikia su šiomis falsifikacijomis kovoti: kelti tikruosius faktus ir atskleisti Maskvos klastą ir melą. Mes gerai žinome, kad dabartinė okupacinė administracija Lietuvoje yra ne lietuvių tautos, bet tiktai Maskvos ruporas, kuris privalo skelbti tai, kas Maskvos yra įsakoma. Dėl šių priežasčių mes turime kritiškai žiūrėti ir į jos skelbiamąsias panegirikas apie tariamai padarytą Tarybų Lietuvoj pažangą bei jos ekonominius laimėjimus.

Š.m. liepos mėnesį, Sovietinės okupacijos 20-ties metų proga, atvykęs iš Maskvos į Vilnių Suslovas savo kalboje išgyrė Maskvos dosnumą ir davė suprasti, kad Lietuva turi būti dėkinga už visus pasiektuosius laimėjimus didžiai rusų tautai. Jis pabrėžė: „Dabar jūs gaminate tokių rūšių produkciją, kurių nebuvo buržuazinėje Lietuvoje". Bet Suslovas nutylėjo tai, kad visa tai Lietuvoje gaminama ne savo, bet Maskvos reikalams; kad Lietuvai Maskva palieka tik nuotrupas, kurios nubyra nuo Maskvos stalo, ir kad Maskvai pirmoj eilėj rūpi tik Lietuvos eksploatavimas, jos išnaudojimas.

Kaip Lietuva yra Sov. Rusijos eksploatuojama, mums rodo kad ir šie mūsų ekonomistų padaryti apskaičiavimai: iš 4.609 mil. rublių pajamų ir apyvartos mokesčių, kurie yra numatoma surinkti Lietuvoje 1960 m., krašte liks tiktai 2.762 mil. rublių, t.y. tik apie 60 proc. Visa kita atiteks Maskvai. Be to, pagal septynerių metų planą, Sovietai numato paskirti investacijoms Pabaltijo valstybėms tik 5 proc. jų tautinių įplaukų. Tuo tarpu pačioje Sov. Rusijoje žadama investuoti 12 proc. Tai kur gi tas Suslovo minimas dosnumas? Tačiau svarbiausias elementas šiuose visuose vertinimuose glūdi kur kitur. Jis glūdi pačiame esminiame žmonių buities klausime; būtent, ar susovietintos Lietuvos gyventojai dabartine savo būkle yra patenkinti ir ar jie yra laimingi? Jei ne, tai tušti yra tokie laimėjimai, kurie neatneša žmonėms nei laimės, nei pasitenkinimo. Mes žinome, pavyzdžiui, kad ir koncentracijos stovyklose laikomi ir prievarta verčiami dirbti vergai sukuria nemažas materialines vertybes. Bet ar jie yra laimingi? Žinoma, jei tikėti bolševikinei propagandai, tai Sovietų Sąjungoje visi yra laimingi, neišskiriant ir tų, kurie vargsta ištremti Sibiro koncentracijos stovyklose.

Kad žmonės tenai yra priverčiami juoktis pro ašaras, tai rodo ir neseniai įvykusios iškilmės Vilniuje. Mat, šių metų liepos mėn. okupacinė administracija Lietuvoje, Maskvos įsakymu, atšventė 20-ties metų Lietuvos pagrobimo sukaktį. Nėra nuostabu, kad pati Maskva šiąja sukaktimi džiūgauja, tačiau kad šiuo išprievartavimo žygiu ji verčia džiūgauti ir pavergtųjų kraštų gyventojus, — tai yra ciniška ir šlykštu. O vis dėlto taip įvyko. Ir tai buvo dar ligi šiol pasaulyje negirdėto pabūdžio spektakliai Vilniuje, Rygoje ir Taline, kurių metu pavergtieji lietuviai, latviai ir estai buvo verčiami liaupsinti savo pavergėją ir dėkoti jam už pavergimą...

Šį farsą atlikti Maskvai padėjo saujelė jos pakalikų, kurie skelbė pasauliui, kad jie kalba tautos vardu. Tačiau šios jų pastangos buvo tuščios, nes laisvasis pasaulis jau gerai pažįsta komunistų apgaulę, jog patikėtų jų melo ir klastos žodžiais. Amerikos Prezidento liepos mėn. paskelbtoji Pavergtųjų Tautų Savaitė buvo tinkamas atsakymas į bolševikinės propagandos kliedėjimus. Gaila tik, kad laisvojo pasaulio šilti ir atjaučiantys atsiliepimai, nors moraliai mus stiprina, bet kol kas negali palengvinti sunkiosios mūsų brolių padėties.

Taigi Lietuvos padangėj vis dar yra tamsu ir niūru. Bet toji padangė šiandien nėra labai šviesi nei Vakarų civilizacijos pasaulyje. Šviesaus atminimo prezidentas Lincoln teisingai yra pasakęs, kad pasaulis negali ilgai tverti, būdamas pusiau laisvas ir pusiau pavergtas. Tokioje padėtyje tiktai dvi išeitys yra galimos: arba laisvės žiburys švies visiems pasaulio kraštams, arba jis visur turės užgesti. Reikia tikėti, kad laisvės idėjų galia nugalės tamsybių jėgas. Šitokioms viltims pagrindą duoda ir istorijos patyrimai, nes istorijos eigoje visų sistemų, pagrįstų priespauda, likimas buvo vienodas: jos visos griuvo.

Maskva bijo laisvės idėjų galybės; bijo daugiau negu kokita. Ir todėl ji deda visas pastangas joms užslopinti. Lietuvoje Maskvos agentai akylai seka kiekvieną žmogaus žingsnį, tačiau, nežiūrint visų jų pastangų, atrodo, kad dar ligi šiol jiems nepavyko savo tikslo pasiekti. Šitai paliudija atsakingų sovietų pareigūnų vieši pareiškimai komunistų partijos suvažiavimuose, spaudoje ir kitur apie reikalą tęsti kovą prieš „buržuaziniai - nacionalistinės ideologijos liekanas". (Tokiu vardu jie dabar vadina visus lietuvius, kurie negarbina Maskvos). Š.m. liepos mėnesį apie tą kovą kalbėjo Vilniuje ir Suslovas. Ši sovietinė reakcija yra ženklas, kad okupantai jaučia, jog, ilgų metų teroru nužudę tūkstančius žmonių, jie neįstengė nužudyti pačios laisvės idėjos, kuri vis dar šildo gyvųjų širdis ir įkvepia jiems švieses nių laikų viltis.

Taigi viltis yra visų lietuvių kasdieninė duona. Ji mums duoda dvasinių jėgų ir ištvermės. Nenusiminkime, kad esame maži. Lietuvių patarlė sako, jog ir mažas kupstas didelį vežimą apverčia.

Savo žodį baigiu. Baigiu jį alegorišku vaizdeliu, kurį man teko kadaise skaityti ir kuris man giliai širdin įstrigo. Štai jis:

„Susirinkę plataus pasviečio milžinai galiūnai ilgai galvojo, tarės, kalbėjo — ir nutarė pastatyti aukštame kalne didelius rūmus...

Iš didžių kalnų kieto juodo granito ir balto, kaip sniegas, marmuro tašė didelius luitus, lygino ir krovė į storas būsimųjų rūmų sienas...

Pastatė galiūnai aukštą, siekiantį dangaus debesis, bokštą su kuoru... O rūmų vidų išpuošė ir auksu išmargino.

Bet, štai, atėjo iš tyrų slėnio maža skruzdėlytė, įšliaužė į rūmus ir, įkopus į bokšto viršūnę, išperėjo šeimą, o ta šeima išperėjo kitas šeimas, ir pasklido jos po visą plačių rūmų vidų ir užpildė visus rūmų kampus.

Milžinai galiūnai nerado būdo išvaryti visoms skruzdėms iš savo pilies rūmų sienų. Susirinkę tarėsi ir supykę nutarė sugriauti didžius rūmus. Sujudino milžinai rūmų kolonas, ir susiūbavę rūmai griuvo, trupėdami į dulkes ir į mažus šipulius... Taip galiūnai, sugriovę rūmus, išsiskirstė pilni apmaudo po platųjį pasaulį — be valios, be džiaugsmo ir be vilties.

O skruzdėlytės iš rūmų dulkių ir šipulių susikrovė sau tinkamus rūmus ir ramiai viešpatavo"...

Ir mes būkime, kaip anos mažos, bet darbščios skruzdėlytės, kurios sugriovė milžinų rūmus ir iš jų griuvėsių pasistatė sau buveines.

Šitokiomis mintimis ir jausmais aš nuoširdžiai sveikinu Jus visus Tautos Šventės proga ir Lietuvos Pasiuntinybės bei Ministerio Balučio vardu linkiu visiems būti stipriems ir gerų vilčių.

LIETUVOJE RASTA NAFTOS

Maskvos TASS rugsėjo 17 d. pranešė, kad vakarų Lietuvoje rasta naftos. Po ilgesnių ieškojimų ir gręžimų, pagaliau pasisekė rasti labai giliai žemėje naftos šaltinių. Pirmasis šulinys jau išgręžtas.

Naftos eksploatavimą numatoma pradėti kitais metais.

GAMYBINIS MOKYMAS MOKYKLOSE

(E) Šia tema „Tiesos" 206 nr. rašo LTSR švietimo ministerio pavaduotojas Juozas Kavaliauskas. Jis rašo, kad mokyklose palaipsniui bus įvedamas gamybinis mokymas. 20 proc. septynmečių mokyklų (viso 180) šiemet išplečiamos į aštuonmetes. Šį darbą tikimąsi galutinai užbaigti 1962-63 mokslo metais. Plečiamas dirbančiojo jaunimo vakaro ir pamaininių mokyklų tinklas. Alytuj, Tauragėj, Utenoj atidaromos vidutinės neakivaizdinės mokyklos. Jų iš viso bus 11. Plečiamas mokyklų-internatų tinklas. 1960-61 mokslo metais mokyklose-internatuose mokysis 8.000 vaikų. Konkretūs žingsniai priartinant mokymą prie gamybos yra gamybinių klasių organizavimas. Šiais metais gamybinės klasės veiks daugiau kaip pusėje Lietuvos vidurinių mokyklų, o Kauno mieste — visose. Jis pažymi, kad tiek pernai, tiek šiemet mokyklos stokoja gamybinio apmokymo specialistų ,naujų programų. Be to, praėjusiais metais gamybinio moksleivių paruošimo procese dažnai būdavo nuslystama siauro specializavimo keliu, kas, jo nuomone, sumenkino ir bendrąjį mokymo lygį ir politechninį išprusimą.

Mokslo metus naujose mokyklose pradėjo Kupiškio, Vilniaus, Panevėžio, Eišiškių rajono „Pirčiupio" kolchozo moksleiviai. Mokyklų statybos darbai baigiami Jurbarke, Kauno rajone Dvareliškės gyvenvietėje.

Šiais metais pasirodė daugiau kaip pustrečio milijono tiražu 142 pavadinimų vadovėliai. Jų tarpe yra nemaža vadovėlių, išleistų pirmą kartą, kaip, pvz., muzikos vadovėliai I, II, III, IV ir VII klasėms; namų ruošos vadovėliai V ir VII klasėms, lietuvių literatūros istorijos III dalis ir k. Įvedant gamybinį mokymą mokyklose daug kas priklausys nuo mokytojų kadrų parengimo.

Mūsų nuomone, gamybinio mokymo įvedimas visose mokyklose nieko gero negalės atnešti, nes pirmoj eilėj turės nukentėti mokinio teorinių bendrinių žinių įsigyjimas, o ankstyvas mokinio įkinkymas į fizinį darbą dažnu atveju kenkia jo sveikatai.

Vokietija, klasiškas, turįs jau daugelio šimtmečių įgudimą, gero amatininko kraštas, jį (amat.) ruošia, baigusį pradžios mokyklą, 3 metus pasirinktoje darbo srityje su viena diena savaitėje teorinių pamokų, ir po 3 metų išleidžia tik Geselle — meisterio pavaduotojo titulu. O meisterio titului pasiekti reikia dar daugiausia 5 metų darbo ir teorinio mokslo.

Vėžiai ir sraigės į užsienį

(E) Lėktuvu iš Vilniaus aerodromo išskrido į Stockholmą ketvirtoji vėžių siunta Švedijon. Viso susitarta švedams pasiųsti 200.000 vėžių. Kartu su vėžiais išsiųsta ir šimtas kg sraigių. Sraigės eksportuojamos į užsienį pirmą kartą. Rugsėjo mėnesį Lietkoopsąjungos užsienio prekybos kontora ir Vidaus vandenų eksploatacijos valdyba numato pasiųsti visą vagoną sraigių į Prancūziją.

Septynios DIENOS

PADĖTIS KONGE

Kongo generalinio štabo viršininkas plk. Mobutu pasiskelbė, kad jis perimąs krašto valdžią, kol nusistovės padėtis. Jis nepripažįsta jau nei prezidento Kasavubu pašalintojo min. pirmininko Lumumbos, nei naujai paskirtojo to vieno Ileo, nei paties prezidento.

Lumumbą norėjo nušauti maištaujantiene jo giminės atstovai.

Plk. Mobutu pasiryžęs areštuoti ir išsiųsti iš Kongo rusų ir čekoslovakų atstovybių personalą (atstovybės jau degina dokumentus, pasiryžusios išvažiuoti). Įsakyta neleisti naudotis Leopoldvillės aerodromu rusų lėktuvams, kurie sugabena Lumumbai ištikimus karinius dalinius.

Lumumba ir Kasavubu nusiuntė savo delagacijas į J. Tautas.

Paskutinės žinios tvirtina, kad Lumumba dingęs (gal nužudytas?), o sovietinės atstovybės išsikraustė, palydimos kongoliečių piktais šūkiais.

PASIRUOŠIMAS PULTI V. VOKIETIJĄ

Į V. Vokietiją atbėgo R. Vokietijos armijos kapitonas Malikowski, kuris atsigabeno su savim atsišaukimą ir lapelių, turinčių būti išmėtytų ir išlipdytų V. Vokietijoje, kai ją užimtų R. Vokietijos armija.

Vienas atsišaukimas įvardytas „Niedersachseno krašto gyventojams", o lapelyje rašoma šitaip: „Sąjunginės kariuomenės kary! Karas tau jau pralaimėtas. Tau lieka dvi išeitys. Tu dvėsi šiame kare, kuris nėra tavo. Arba ateisi pas mus, gyvensi ir dirbsi naujoje Vokietijoje. Pasirink, nes se kanti kulka gali jau pataikyti tau".

PREZ. EISENHOWERIS KALBĖS

Prez. Eisenhoweris vis dėlto nutarė kalbėti J. Tautų visumos susirinkime, bet, tur būt, anksčiau negu Chruščiovas.

Kubos diktatorius Dr. Castro turės prisilaikyti Manhattane, New Yorko centre, kartu su Chruščiovu, Kadaru ir Šehu.

ANTIPRIEMONĖS

Jeigu R. Vokietija dar darys kliūtis susisiekimui su Berlynu, V. Vokietija pasiryžusi boikotuoti Leipcigo mugę.

KIEK GILUS RUSIJOS-KINIJOS NESUTARIMAS

„Problems of Communism" išsispausdino prof. Brzezinski straipsnį, kuriame įrodinėjama, kad Kinija ir Rusija ilgai dar sutars, bent tol, kol bus pasiekta visiškos komunizmo pergalės.

Norėdamos pasiekti didesnės persvaros, Jungt. Valstybės gali tik bandyti pagilinti laikinus nesusipratimus ir nesutarimus tarp abiejų komunistinių didžiųjų.

PREZIDENTAS BERLYNE

Nepaisant komunistų šūkavimų, kad tai yra provokacija, Berlyną aplankė V. Vokietijos prezidentas Luebke.

V. Vokietijos vyriausybė su Vakarų krašto ambasadoriais aptaria priemones, kurių reikėtų imtis dėl rytinių komunistų daromųjų kliūčių susisiekti su Berlynu.

MARTIN IR MITCHELL ĮTARIAMI

Kongreso komisija aiškina, ar pasiėmė ką nors iš slaptų dokumentų Martin ir Mitchell, pabėgdami į Maskvą.

Abu jie prieidavo prie slaptų dokumentų. Abu priimant į tarnybą buvo gerai patikrinti.

NEPATENKINTI SUVARŽYMAIS

Amerikos valst. sekretoriui Herteriui sovietų ambasadorius Menšikovas įteikė savo vyriausybės raštą, kuriame reiškiamas protestas dėl judėjimo laisvės suvaržymo Chruščiovui Amerikoje.

KODĖL JIS ŠOVĖ?

Pietų Afrikoje teisiamas David Pratt, angliškos kilmės ūkininkas, kuris savo metu šovė ir sužeidė min. pirm. Dr. Verwoerd.

Teisme jis pareiškė: „Aš nešoviau į Verwoerdą kaip į asmenį. Aš šoviau į aparthei dą — į tą smirdančią pabaisą apartheidą, kuris sugriebė už gerklės P. Afriką.

Prattui ruošiamasi patikrinti protą.

NAUJO BERLYNO PLANAS

Nesusipratimams dėl Berlyno aštrėjant, britų „The Guardian" išsispausdino straipsnį, kuriame planuojama, kaip taikiai išspręsti tą klausimą.

Straipsnyje siūloma iškelti V. Berlyno gyventojus (2.200.000) į V. Vokietiją, atiduoti miestą bolševikams, gauti iš jų atpildo žeme, kuri susisiekia su V. Vokietija. Tuo būtų išspręstas ginčas.

O V. Vokietijai visų Vakarų kraštų bendrais kapitalais pastatyti modernų Naująjį Berlyną.

PASAULYJĖ

— Du albanų aukšti pareigūnai buvo pašalinti iš partijos centro komiteto už didžiules klaidas.

— Kuba nusavino kinų nacionalistų vadovaujamą banką.

— Molotovas atvažiavo į Vieną kaip sovietų atstovas tarptautinėje atominės energijos agentūroje.

— Olandijoje buvo pardavinėjama britiška margarino rūšis, nuo kurio buvo susirgę apie 50.000 žmonių (įtariama, kad tas margarinas kaltas ir dėl 2 asmenų mirties).

— Belgijos karalius Baudouin susižadėjo su karališkos giminės ispanų aristokrate dona Fabiola de Mora y Aragon.

— Buvęs amerikiečių atstovas Maskvoje reiškia nuomonę, kad rusai būtinai nori pa imti į savo rankas Kongą.

— „New York Times" rugsėjo 11 d. išspausdino sunkiausią savo sekmadieninę laidą, sveriančią 6 svarus ir 4 uncijas ir turinčią 678 psl.

— Žemės drebėjimas vėl sujudino Agadirą, Alžyro miestą, kurį anksčiau drebėjimas sunaikino.

— Pietų Afrikos vyriausybė ištrėmė vyskupą Dr. Reeves, kritiškai pasisakantį dėl vyriausybės rasinės politikos.

1940. M. LIETUVOS OKUPACIJOS ĮVYKIAI IR PRIEŽASTYS

RAŠO **Julius Vidzgiris**

I.

Prieš dvidešimt metų Lietuva buvo okupuota ir tuo būdu išbraukta iš nepriklausomų pasaulio valstybių tarpo. Nepriklausomoji valstybė nebuvo visiškai tobula, kaip kiekvienas žmogiškasai veikalas, tačiau galėjo būti nuolatos tobulinama mylinčiomis visų piliečių, tikrųjų krašto šeimininkų, rankomis. Žmoniškumas laimi tik ten, kur priespaudos jungo atsikračiusios tautos žengia nepriklausomybės keliu, o priešingu atveju labai daug kenčia — toks yra naujausiųjų laikų pasaulio istorijos dėsnis, skaudžiai pasitvirtinęs ir mūsojoj patirty.

Kas beapsakys tas baisias nelaimes, kurios užgriuvo Lietuvos žmones drauge su okupacijomis? Kas besuskaičiuos visus žuvusius ir nekaltai nužudytuosius, kurių dar niekas neapverkė ir neapraudojo, dargi net nepalaidojo? Kas bepasvers visas kančias, skriaudas, sielvartą dėl neatitaisomai sugriauto gyvenimo? Ir tai dar ne viskas, ne galas. Žvelgdamas iš liūdnos slegiančios dabarties į vis dar nerodančią šviesesnių prošvaisčių ateitį, nūdienis lietuvis vargiai gali kitaip prabilti, kaip Prano Vaičaičio žodžiais iš praėjusių carinės priespaudos laikų:

„Bet geisčiau žinoti labai aš širdingai,
Ar bus nors toliau tau, tėvyne, geriau?
Kada, o brangiausia, tu būsi laiminga?
Kada gi kvėpuoti galėsi lengviau?
Kada gi ant tavo išartos krūtinės
Liuosybės dainutę vaikai užgiedos?“

Okupacijos dvidešimtmečio liūdnos sukakties proga apmąstant Lietuvos nepriklausomybės netekimą, svarbiausi atrodo trys klausimai: kokiomis aplinkybėmis tai įvyko? dėl kurių priežasčių? kokie to padariniai? Tai tokie gilūs ir neišsemiami klausimai, kaip pati mūsų būtis, jais neišdildomai pažymėta. Nė iš tolo nepretenduodamas į betkokį išsamesnį nagrinėjimą, noriu čia apsiriboti pirmaisiais dviem klausimais ir pateikti tik labai mažą dalelytę faktų, kiek jie jau paskelbti mūsų ir kitataučių raštuose. Tuo pačiu ribojuosi siauru istoriniu žvilgiu, iš dalies prisilaikydamas chronologinės įvykių eilės, tačiau visumoje žvelgdamas to meto akimis.

II.

1940-ieji Viešpaties metai. Europoje vis labiau plečiasi naujojo pasaulinio karo gaisras. Hitlerinės Vokietijos šarvuočiai, perriedėję eilę užpultųjų kraštų, baigia traiškyti Prancūziją. Prie Baltijos rytinių krantų priglūdusios trys mažos tautos, lyg trys seserys, su nuogąsčiu klausia savęs, negi praūš pro šalį baisioji audra, nepalietusi jų neramaus istorinio vieškelio? Juk jau nuo rudens krašto viduje Trojos arkliai — sovietinės įgulos. Ypač neramu Lietuvoje. Nuo gegužės vidurio Maskvos kaltinimai dėl tariamojo sovietų karių pagrobimo labai primena pasakėčios vilką ir ėriuką. Birželio pradžioje tie kaltinimai pasiekia tokio laipsnio, kad Maskva jau atvirai stato sąlygas, nebodama kištis į draugiškos valstybės vidaus reikalus. Lietuvos pasiuntinys Maskvoje vos spėja priiminėti bei perdavinėti per jį į abi pusi einančius raštus. Ministeris pirmininkas ir užsienių reikalų ministeris taipgi Maskvoje. Net ir eilinis pilietis jaučia susitvenkusius audros debesis, tačiau vargiai kas prileidžia, jog Lietuvos nepriklausomybės dienos jau suskaitytos.

Birželio 14-ją krinta Paryžius. Tą pačią dieną, prieš pat vidunaktį, Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos pirmininkas ir užsienių reikalų komisaras Molotovas įteikė Lietuvos užsienių reikalų ministeriui Urbšiui ultimatumą, kurio laikas baigiasi dar sekančios dienos 10 valandą ryto. Ultimatumas pasiekė Kauną 2 val. ryto. Tuojau pat Respublikos prezidento Smetonos sušauktas ir vadovaujamas ypatingas vyriausybės posėdis daugumos balsais nutarė nesipriešinti. Vieną valandą prieš ultimatumo terminą Urbšys perduoda Maskvai Lietuvos sutikimą priimti reikalavimus. Faktiškai tai paskutinis nepriklausomos valstybės aktas. To, kas baisaus įvyko, tauta dar nežinojo. Tik po pietų pasklido skrodžianti Eltos žinia:

„Lietuvos užsienių reikalų ministeris Urbšys iš Maskvos birželio 15 d. apie 14 val. atsiuntė tokią telegramą:

„Sovietų Sąjungos liaudies komisarų tarybos pirmininkas ir užsienių reikalų komisaras Molotovas įteikė tokius reikalavimus: 1) Sovietų Sąjungos kariuomenė birželio 15 d. 3 val. popiet pereis Lietuvos sieną šiose vietose: Eisiškėse, Druskininkuose, Gudavojo stotyje, Druskininkėliuose, Dūkšte ir Pabradėje, 2) atskiros Lietuvos sieną perėjusios Sovietų Sąjungos kariuomenės dalys įžengs į Vilnių, Kauną, Raseinius, Panevėžį ir Šiaulius, 3) kiti Sovietų Sąjungos kariuomenės dalių išskirstymo punktai bus nustatyti, susitarus iš Sovietų Sąjungos pusės generolui Pavlovui ir iš Lietuvos pusės — generolui Vitkauskui. Generolas Pavlovas su generolu Vitkausku susitiks Gudavojo stotyje birželio 15 d. 8 val. vakaro. Nepageidaujamiems nesusipratimams ir konfliktams išvengti Lietuvos valdžios organai tuoj įsako kariuomenei ir gyventojams netrukdyti Sovietų Sąjungos kariuomenės judėjimo Lietuvos teritorija“.

Dar nepasiekė šita sukrečianti žinia visų Lietuvos gyventojų, o sovietiniai tankai jau riedėjo nekliudomi Lietuvos keliais. Įvykiai vijo vienas kitą.

Tą pačią birželio 15 dieną Respublikos prezidentas, priėmęs minstro pirmininko Merkio atsistatydinimą ir pavedęs jam eiti pareigas ligi bus sudaryta nauja vyriausybė, tyliai pasitraukė užsienin. Faktišką krašto valdžią perėmė dar tą patį vakarą iš Maskvos į Kauną atskridęs Sovietų vyriausybės patikėtinis, užsienių reikalų komisaro pavaduotojas ir valstybės saugumo užsienių skyriaus vedėjas Dekanozovas.

Sekančią dieną, sekmadienį (VI.16), paskelbtas Raudonosios armijos naujų dalinių įžygiavimas Estijon ir Latvijon. To ryto Lietuvos Aidas vedamuoju kreipėsi į gyventojus, kad jie laikytųsi rimties ir dirbtų. Vakare einąs ministro pirmininko pareigas Merkys per radiją kalboje tautai pakartojo tą patį: „Pagrindinis dalykas, kuris rūpi krašto vadovybei, yra tvarkos bei rimties išlaikymas, normalaus darbo nė mažiausiąs nesutrukdymas visose valstybinėse įstaigose bei įmonėse ir visame privačiame ūkyje“. Apie įžygiavusią Raudonąją armiją jis pareiškė, jog ji „atvyko kaip draugiška sąjunginė kariuomenė. Taip ji mūsų kariuomenės buvo sutikta, taip yra ir traktuojama. Visi krašto gyventojai šitą dalyką turi tik taip suprasti bei vertinti“.

Birželio 17-ji praėjo visiškai Dekanozovo ženkle. Vargiai konstitucinės teisės istorija žino kitą tokį atvejį, kad per vieną dieną būtų atstatydinti du prezidentai, paskirti du prezidentai, be to, du ministrai pirmininkai, kaip tai padarė Dekanozovas, tas nepralenkiamas stachanovietis, Kremliaus patikėtinis Lietuvoje. Per Eltą Lietuvos Aide valstybės konstituciją (71 str.) laužančiu veiksmu paskelbtas iš pareigų atsistatydinusiu užsienin pasitraukęs prezidentas Smetona. Respublikos prezidento pareigos neva perduotos laikinai einančiam ministro pirmininko pareigas Merkiui. Naujasis prezidentas iš Dekanozovo malonės buvo reikalingas tik tam, kad jo vardu būtų pridengtas Paleckio paskyrimas ministru pirmininku. Tuo pačiu Merkys paskelbtas atsistatydinusiu. Respublikos prezidentu savaime tapo Paleckis, o ministru pirmininku — jo pavaduotojas ir užsienių reikalų ministras Krėvė-Mickevičius. Be pastarojo Dekanozovo diktatu sudarytoje vad. liaudies vyriausybėje tik finansų ministras E. Galvanauskas buvo žinomas tautiško nusistatymo, nors pats Krėvė prie tautinio sparno priskaitė dar krašto apsaugos ministrą, buv. kariuomenės vadą, gen. Vitkauską, o iš dalies ir žemės ūkio ministrą Mickį, netrukus patekusį Maskvos nemalonėn.

Rytojaus dieną (VI.18) kariuomenės vardu sveikindamas Paleckį, gen. Vitkauskas pareiškė, kad Raudonoji armija padėsianti Lietuvai apsaugoti savo laisvę ir nepriklausomybę, ir drauge pažymėjo, kad Lietuvos kariuomenės vadovybė pasižada sąžiningai vykdyti visas jai uždėtas pareigas bendram visos laisvės tautos ir nepriklausomos valstybės labui ir saugumui.

VI.21 vidaus reikalų ministras Gedvila per radiją Lietuvos gyventojams tvirtino: „Mūsų šalies santvarkos esminiai pagrindai tebėra nepakitę... Raudonoji armija atėjo į mūsų kraštą ne mūsų santvarkos pakeisti ar vykdyti kokią okupaciją, o tik apsaugoti nuo karo pavojaus ir padėti mums išlaikyti savo nepriklausomybę“.

VI. 22 žemės ūkio ministras Mickis ramino ūkininkus: „Ūkininkai, žinokite ir tikėkitės, kad Lietuvos liaudies vyriausybė pilnai supranta jūsų gyvybinius reikalus ir niekada jūsų neapvils. Kiekvienam ūkininkui, kuriam žemė yra pragyvenimo šaltinis, o ne spekuliacijos objektas, garantuojama visiška jos neliečiamybė. Toji jūsų žemė, kurią jūs esate amžiais persunkę savo prakaitu ir krauju, yra jūsų ir pasiliks jūsų. Nebus daroma jokių pasikėsinimų į bet kokį jūsų turtą, kuris yra sunkaus jūsų darbo vaisius“.

VI. 24 Maskva per Tassą pareiškė, kad į Pabaltijo kraštus įžengusi sovietinė kariuomenė nesiekianti nieko daugiau, kaip prižiūrėti šių valstybių ir Sovietų Sąjungos savitarpio pagalbos sutarčių vykdymą.

VI. 26 vad. liaudies vyriausybės nariai susirinko į Vytauto Didžiojo Karo Muziejaus sodelį prie Lietuvos Nežinomo Kareivio kapo, kur minstras pirmininkas ir užsienių reikalų ministras Krėvė-Mickevi-

(Nukelta į 3 psl.)

120 METŲ NUO L. RĖZOS MIRTIES

(E) Rugsėjo 1 d. sukako 120 metų nuo lietuvių liaudies dainų rinkėjo Liudviko Rėzos mirties. Gimė jis 1776 m. Kuršių Neringoje. Ilgus metus profesoriavo Karaliaučiaus universitete, vadovavo lietuvių kalbos seminarui. Didžiausias jo nuopelnas— tai Kristijono Donelaičio „Metų“ išleidimas. Taip pat jis pirmas išleido didelį lietuvių liaudies dainų rinkinį. Rėza minėtinas kaip poetas ir vertėjas. Vokiečių kalba jis išleido 2 savo eilėraščių rinkinius; išvertė į vokiečių kalbą Donelaičio „Metus“ ir savo paties išleistas lietuvių liaudies dainas. Rėzos darbai sukėlė Lietuvoje ir kituose kraštuose platų susidomėjimą lietuvių literatūra ir liaudies dainomis.

120 METŲ NUO J. STANELIO MIRTIES

(E) Prieš 120 metų mirė Jonas Stanelis. Tai lietuvių dailininkas - tapytojas.

Profesinė - techninė mokykla Panevėžyje

(E) Nuo rugsėjo 1 d. pradėjo darbą dar viena nauja mokslo įstaiga—profesinė-techninė mokykla Panevėžyje. Ši mokykla, kurioje mokslas truks dvejis metus, ruoš tinkuotojus, dažytojus, pramonės įrengimų šaltkalvius, elektrotechnikus. Iki šiol mokykla gavo daugiau kaip 300 pareiškimų.

„TIESOS“ APSAKYMUI KONKURSO REZULTATAI

(E) „Tiesos“ redakcinė kolegija, apsvarsčiusi konkurso rezultatus, paskyrė: pirmąją — 5.000 rb. premiją — Broniui Mackevičiui už apsakymus „Obelis nežydės“ ir „Paskutinis žodis“. Antrąją — 3.000 rb. premiją — Jonui Dovydaičiui už apsakymą „Kelionė į gyvačių pelkę“. Trečiąją — 2.000 rb. premiją — Aleksui Baltrūnui už apsakymą „Sąžinės sąskaita“. Kita trečioji 2.000 rb. premija buvo nukelta į paskatinamąsias premijas. Paskatinamąsias premijas po 1.000 rb. paskyrė: Vladui Dautartui už apsakymą „Kaip mane dirmavojo“, Romualdui Lukinskui už apsakymą „Šeimoje“, Ignui Pikturnai už apsakymą „Netikras žmogus“, Juozui Šiupšinskui už apsakymą „Šiltas spindulėlis“.

SEKMADIENIO RIMČIAI

Kryžiai ir tragedijos

Kiekvieno žmogaus gyvenimą lydi kryžius ir tragedija. Kiekvienas žmogus turi pereiti per savo gyvenimo kapines, nusėtas skausmo ženklais. Sunku įsivaizduoti kitokį žmogaus gyvenimą. Į kryžių galima žiūrėti, kaip į plėšrų erelį, skraidantį aplink savo auką. Galime į jį žvelgti ir kaip į svaiginančią aukštų kalnų viršūnę. Žemė tada nebetenka savo įsivaizduoto dydžio ir svarbos. Žmogus tada pasirodo tuo, kuo jis iš tikro yra: nuostabus, bet ribotas Dievo kūrinys, o žemė — laikinoji gyvenimo stotis.

Kryžius, iškilęs ant Golgotos, pasidarė visų amžių paslaptis. Netašyto medžio sukruvintas gabalas tapo apčiuopiamas pasaulio atpirkimo ženklas. Kryžiumi buvo nuristas kaltės akmuo nuo žmonijos krūtinės. Kryžius mus laimina. Juo nuodėmės atleidžiamos. Tamsi praeitis tampa saulėta diena. Visi Sakramentai mus pasitinka, lai mindami kryžiaus ženklu. Juo prasideda ir baigiasi maldos. Rytas juo sveikinamas. Užbaigiami dienos darbai ir rūpesčiai. Baisi ir nenugalima kryžiaus jėga. Stebuklus jis daro kūnuose ir širdyse, šventuosiuose ir nusidėjėliuose. Jis niekada neapvilia ir niekada neišduoda. Dėl kryžiaus vieni tampa didvyriais, o kiti — nevaisinga žemė. Atimk kryžių, ir žmogus nebeatskirs savo veido nuo gyvulio beasmeninės kaukės. Kryžių galima sudaužyti, supiaustyti, galima sudeginti, bet jis iškils — nenugalimas, nenusikratomas. Net paskutinę dieną jis bus kelrodis: vieniems į gyvenimą, kitiems į mirtį.

Kristaus gyvenimas be kryžiaus būtų nepilnas, ir įvykių raida būtų nelogiška. Ir krikščionybė, ir krikščionio gyvenimas be kryžiaus — būtų nekrikščioniškas, nevertas Kristaus. Kryžius yra iš Dievo rankų. Ne žmogaus nuopelnas, kad jo gyvenimas laiminamas kryžiumi. Bet nuo žmogaus pareina suprasti kryžiaus misiją, jėgą ir paslaptį. Žmonės priima kryžių įvairiai. Vieni jį keikia, kiti dėl jo verkia. Treti dėl jo patį Dievą laito beširdžiu budeliu. Dar kiti keikia likimą ar nelemtą savo dalią. Kryžius priklauso krikščioniškojo gyvenimo turiniui — jo neišvengsi ir nenusikratysi. Kryžius turi tą nuostabią galią suartinti žmogų su Dievu, sukilninti žmogaus širdį, pažadinti jame gražiausias ir švenčiausias galias. Kur kryžius, ten Viešpats. Nėra tokio kryžiaus, ant kurio nežvilgėtų bent keletas Viešpaties kraujo lašų.

Bruno Markaitis, SJ, „Širdies Gelmė“

(E) **Labour's Call**, vid. rytų Europos soc. unijos š.m. rugpiūčio mėnesio biuletenis anglų kalba. Šiame numeryje plačiai ir išsamiai Pabaltijo kraštų nepriklausomybės netekimo klausimą, straipsnyje: Why the Baltic countries lost their independance, gvildena inž. J. Vilčinskas.

A. JONYNAS

PASKUTINĖ VAKARIENĖ

(SATYRINĖ APYSAKA)

14.

Dabar Angelina nė per žingsnį nesitraukė nuo viršininko, kalbėjo su juo visų nuo širdžiausiu balsu, juokėsi skambiau už sidabrinį varpelį. Sugrįžus prie stalo, ji atidžiausiai sekė, kad Bildžiaus taurelė nė minutėlę nebūtų tuščia ir kad viršininkas išgertų ją iki dugno. Jos rūpestingumas buvo toks didelis, kad jo pakako net ir viršininko šoferiui, kurio ranką prie taurelės vis dažniau pastumdavo švelni Angelinos rankelė.

Visuotinis linksmumas ėmė siautėti kaip audros sujudinta jūra. Visi seniai nebenusėdėjo savo vietose, nuolatos keitė kėdes, judėjo, vaikščiojo aplink stalą, garsiai ir trukšmingai kalbėjosi. Pagaliau Jonas Bildžius sugalvojo įdomias varžybas: kas aukščiau iškels koją. Reikėjo atsistoti prie sienos, iškelti koją, palaikyti, kol kas nors pieštuku sienoje pažymės vietą, iki kurios koja buvo iškelta. Žilasis direktorius, žinoma, atsisakė varžytis, o viršininkas iškrito iš varžybų po pirmojo rato. Pasirodė, kad jo kojos per daug trumpos, o, bet to, kliudė ir pilvukas. Ilgėliau varžėsi Algis Trinkūnas ir Angelina. Kai gražioji mergina sumušdavo šoferio rekordą, Algis nedelsdamas pastatydavo naują. Ilgos ir lankščios buvo to Algio kojos...

— Prizas — trys bonkos šampano! — šaukė Bildžius, kurstydamas besivaržančiųjų aistras.

Taip, bepigu buvo Algiui siekti vis naujų rekordų! Niekas jam nepančiojo kojų... O ką gi turėjo daryti vargšė Angelina, kuriai kliudo siauras sijonėlis? Mergina valandėlę svyravo, bet vis dėlto pasiryžo. Jį vikriai nusimetė sijonėlį ir liko vienomis kelnaitėmis. Na, dabar buvo galima varžytis.

Tačiau ir ši priemonė nepadėjo. Algis Trinkūnas iškėlė koją beveik aukščiau galvos, ir dabar tik visiškas pamišėlis begalėjo svajoti jį nugalėti. Jaunajam šoferiui gerokai skaudėjo šakymą, bet trys šampano buteliai priklausė jam. Ne visai patenkintas varžybų rezultatais, Bildžius turėjo išsitraukti šimtinę ir prašyti tą patį varžybų nugalėtoją, kad jis pavažiuotų iki artimiausios krautuvės.

Angelina liko ištikima savo jautrumui ir rūpestingumui: ne, ji negalinti leisti, kad vargšas šoferis važiuotų vienas... Jam juk bus nuobodu, o, be to, jis ir kelio į krautuvę nežinąs. Jos, šeimininkės, pareiga palydėti.

Šampano pirkėjai grįžo gal ir ne taip greitai, kaip laukiantieji tikėjosi, bet grįžo. Gaivūs, putojantys tostai buvo keliami už čempioną ir už jo viršininką — paprastą, nuoširdų žmogų, mokantį pajuokauti ir draugiškai pasilinksminti su paprastais kaimo žmonėmis... Susijaudinusi, susigraudinusi Angelina net pabučiavo Bildžių į skruostą. Ak, iš tikrųjų, jeigu visi viršininkai būtų tokie paprasti!

Linksmumas dabar pasiekė neįmanomas viršūnes. Jau niekas nebesėdėjo, visi vaikščiojo kas sau, išeidavo laukan, grįždavo, ir vėl išeidavo, kalbėdavosi tai su vienu, tai su kitu, tai su visais iš karto. Kai kurie svečiai iš viso prapuolė nežinia kur. Begeriant trečiąjį butelį Jonas Bildžius susivokė likęs kambaryje tik su žiluoju direktorium. Algis Trinkūnas tik ką išėjo su Angelina.

— Tegul sau vaikščioja jaunimas, — ramiai dėstė žilasis direktorius. — Jų dienos dabar... O mes, seniai, išgersime...

Jis nepastebėjo rūsčių viršininko akių ir susidrovėjusio veido. Koks vis dėlto kiaulė buvo tas Algis! Ir kiekgi kartų jam viršininkas yra kalbėjęs:

— Pražūsi per tas mergas...

Ne, tas prakeiktas Algis — nebepataisomas. Jis netgi užmiršo, kad viršininko kiše nėje guli tokie nemalonūs raštai... Na, rytoj Bildžius jam primins!

Iš lėto siurbčiodamas šampaną, direktorius paistė kažką apie sąmonę ir instinktą, niekaip negalėdamas išsiaiškinti, kuris iš jų svarbesnis ir kuris daro daugiau įtakos žmogaus veiksmams. Ši problema visada vargindavo direktorių, kai tik jis pasiekdavo tam tikrą įkaušimo laipsnį. Tais atvejais jis užsimušdamas ieškodavo klausytojo ir galėdavo varginti jį visą naktį. Bet viršininkas Bildžius nebuvo nusiteikęs ginčytis. Jis išpilstė paskutinius šampano lašus ir labai gailiai pagalvojo apie veidmainingą ir apgaulingą moters širdį, kuri visada yra linkusi pažaisti jautriausiais jausmais. Meilus Angelinos veidas dabar ištįso prieš akis, aptrauktas kažkokiu pilku rūku.

— Tai kur tu mane apnakvydinsi? — paklausė jis direktorių, negailestingai nutraukdamas sudėtingas mintis apie sąmonę ir instinktą. — Rytoj anksti reiks keliauti.

Direktorius atsipeikėjo, žvilgtelėjo į laikrodį:

— Aha, aha, — subruzdo jis, — jau pirma... laikas, laikas... einam pas mane, draugas viršininke... Vietos, ačiū Dievui, pas mus pakaks...

Jis užpūtė savo sąskaitininkės kambarėlio lempą ir paėmė viršininką už parankės. Jiedu ėjo tiesiai, beveik nesvirduliuodami. Žibėjo žvaigždės, kvepėjo rugpiūčio naktis, kažkur netoliese, paežeryje, linksmai juokėsi mergina. Galimas dalykas, kad tai buvo Angelina.

PASKUTINĖ VAKARIENĖ

Pasakykite jūs man, koks neišmanėlis išrado šampaną? Ir kodėl žmogus, visą vakarą gėręs degtinę, staiga susigalvojo gerti tą kvailą rūgštį? Nejaugi tik tam, kad rytą jam plyšte plyštų galva?

Sėdėdamas mašinoje, švilpiančioje Aukštaitijos gilumon, Jonas Bildžius nebegalėjo net aiškintis su šoferiu dėl jo kiauliško elgesio vakar vakare. Tiek skaudėjo galvą, kad, atrodė, ir žodžio neišspausi... O ir ką bepadėtų tas žodis tokiam juodnugariui... Argi maža protingų žodžių viršininkas yra pasakęs per tuos trejus metus? Visi jie atšoko kaip žirniai nuo sienos. Daug tikslingiau buvo susikaupti prieš susitikimą su nauju ūkiu ir jo žmonėmis.

Ne, dabar jau užtenka!.. Šiandien ir rytoj viršininkas rimtai imsis savo pareigų! Tie nuolatiniai priėmimai, tos vaišės tik atbukina dėmesį ir neleidžia pagalvoti, padaryti rimtas ir teisingas išvadas. Tenegalvoja tie šunsnukiai, kad Joną Bildžių galima palenkti taurele, tenemano, kad jis yra praradęs budrumą. Šiandien jis jiems parodys, kur pipirai auga!

Priešpiečiais „Pobeda“ įlėkė į nedidelį miesteliuką, kitados buvusį valsčiaus centrą. Čia, seno ir labai turtingo, prabangiai įrengto dvaro rūmuose, buvo įsikūrusi vieno geriausiųjų visoje respublikoje ūkių kontora. Už rūmų driekėsi labai didelis, senas parkas su retais, Lietuvoje beveik nesutinkamais medžiais. Bildžius iš karto pastebėjo, kad šis ūkis kiekvienam užklystančiam daro puikų įspūdį. Čia, šiame ūkyje, viršininko laukė maloni pareiga: įteikti kolektyvui pereinamąją vėliavą už geriausius pasiekimus per pirmąjį pusmetį.

Ūkio apžiūra vyko be didelių incidentų. Direktorius Albertas Jonaitis — kokios keturiasdešimties metų vyras, aukštas ir stambus, darbštus ir griežtas, — atvirai pasakojo viršininkui ir savo pasiekimus, ir trūkumus, tarsi reikalaute reikalaudamas, kad viršininkas jam patartų, pasakytų savo nuomonę, duotų aiškių ir įvykdomų nurodymų. Kažkaip negalėjai prie jo prisikabinti, kažkaip netiko barti ar kolioti jį. Jonas Bildžius, žinoma, padarė priekaištų, šio bei to pamokė, bet įsileisti į platesnius instruktažus neturėjo progos. Per daug santūrus ir tuo pat metu atviras buvo direktorius. Viršininkui jis netgi pasirodė labai sausas ir pedantiškas, o su tokiais žmonėmis kalbėtis visada sunku ir ne visada įdomu.

Papietavo jie tą dieną miestelio užkandinėje ,pasitenkindami tik nekaltu apetito žadintoju — alučiu. Direktorius net ir neužsiminė apie ką nors stipresnio, o jeigu jis ir būtų užsiminęs, viršininkas būtų pareiškęs griežčiausią protestą. Vieną kartą turi baigtis...

Tvarkingai, punktualiai prasidėjo ir iškilmingas ūkio darbininkų susirinkimas. Jonas Bildžius turėjo progos vėl pakreipti ant šono savo pliką galvą, primerkti akis ir pasakyti neilgą, bet įspūdingą kalbą apie darbščius ūkio žmones ir apie tolesnius uždavinius. Direktorius paskelbė savo įsakymą apie daugelio darbininkų premijavimą. Žodžiu, susirinkimas buvo visiems malonus ir atmintinas. Niekas iš jo nėjo su nuleista galva ir prislėgta siela. Tokie susirinkimai neišvargina nei viršininko, nei pavaldinių.

Tuoj po susirinkimo Jonas Bildžius sukruto važiuoti toliau. Jam dar buvo likęs vienas ūkis; aplankius jį, ko gero, šį vakarą būtų galima pasukti namo. Nebūtina juk trintis komandiruotėje visas šešias dienas ir be reikalo eikvoti valstybės kapeiką. Bet ūkio žmonės jokiu būdu nenorėjo viršininko išleisti. Ne, šiandien jiems ypatinga diena, jie ir pagerbti, ir apdovanoti... draugas viršininkas turįs bent valandėlę pasėdėti drauge su jais už bendro stalo, pasidalinti savo įspūdžiais ir mintimis. Retai kas pas juos užsukąs iš žmonių, kurie daug yra matę ir daug gali papasakoti.

Atsisakyti buvo nemandagu. Žinoma, daug gerti Jonas Bildžius negers, bet pasėdėti su žmonėmis — reikia.

(Bus daugiau)

MOTERŲ *kampelis*

Veda V. Grinkevičiūtė - Funkienė

AŠ NETURIU LAIKO!

— Palik mane ramybėj! Matai, kad aš neturiu dabar laiko atsakinėti į šimtus tavo klausimų! — sušuko Marytė ir šiek tiek pastūmė savo mažąją dukrelę nuo stalo, prie kurio ji gamino naują ypatingą patiekalą. Tą patiekalą ji vakar vakare matė per televiziją, užsirašė receptą ir šiandien norėjo išbandyti jį. Jos vyras, na, ir ji pati mėgsta skaniai pavalgyti.

Marytė įsigilino toliau į savo darbą ir nepastebėjo, kaip jos mažoji Vidutė tyliai išėjo iš virtuvės, stipriau spausdama prie savęs lėlę ir kovodama su ašaromis. Vidutė perėjo visą butą, išėjo į koridorių ir toliau laiptais į gatvę. Ji pastovėjo akimirką prie savo durų kiek susimąsčiusi, tartum spėliodama, ar gatvė neatsakytų į jos klausimus.

Po valandėlės naujasis patiekalas jau buvo pagamintas, pastatytas į šaldytuvą, ir Marytė, skubiai persirengusi, gražiai pasipuošusi jau turėjo skubėti į vieną moterų susirinkimą. „Bute taip tylu. Kur gi Vidutė?“ pagalvojo ji, bet, pažvelgusi pro langą, ji pamatė savo dukrelę žaidžiant lauke su kitais vaikais. Marytė išėjo į gatvę ir priėjo atsisveikinti su dukrele, bet Vidutė, bučiuodama ją, pradėjo prašyti, kad ir ją paimtų su savim, kad ji nori su mama eiti į miestą.

— Ne, mano mažyte, aš neturiu dabar laiko eiti su tavim pasivaikščioti, — ramino ji. — Kada nors kitąsyk.

— To kitąsyk niekuomet nebus! — jau gana piktai atsakė Vidutė.

— Bus, bus, Vidute! O dabar būk gera mergaitė, žaisk toliau, o aš greit grįšiu.

Tas moterų susirinkimas buvo gausus ir labai įdomus. Buvo paskaita vienos žymios daktarės apie modernų šių laikų vaikų auklėjimą, ir pasiūlyta, kad visos suintere suotos motinos ir moterys sueitų dusyk savaitėj pasidalyti įspūdžiais dėl vaikų auklėjimo, kad kiekviena padarytų iš savo pusės po mažą pranešimą iš savo stebėjimų ir patyrimo vaikus auklėjant. Marytė buvo viena moderniųjų ir pažangiųjų moterų, tai sekančiam susirinkimui ji jau pažadėjo tokį pranešimą. Patenkinta naujomis idėjomis ji išskubėjo namo.

Prie gražiai paruošto vakarienės stalo, bevalgant tą naująjį skanų patiekalą, Marytė gyvai papasakojo vyrui šios dienos įvykius ir apie susirinkimą. Po vakarienės, paguldžiusi Vidutę ir pažadėjusi jai kitąsyk pasakyti pasaką, nes šiandien, matai, ji neturi laiko, jai reikia ruoštis referatui, kurį buvo pažadėjusi.

Marytė, pasiėmusi kelias knygas ir žurnalus, atsisėdo jaukiame salione pasirinkti medžiagos savo referatui. Vyras priėjo prie jos, padėjo savo ranką ant jos šilkinių plaukų ir pasakė:

— Žinai, Maryte, šiandien tarnyboj atsitiko gana nemaloni istorija.

— Su tavim? — paklausė ji.

— Ne, ne su manim, bet vis tiek... —pradėjo jis.

— Palauk, valandėlę, mano mielas, — pertraukė jį Marytė, — aš dabar neturiu laiko. Vėliau pasikalbėsim. Aš tik čia referatą pradėjau ir turiu baigti jį.

Ji baigė referatą — jis visai neblogas išėjo. Nuėjo pas Vidutę. Ji stipriai miegojo, bet jos veidukas buvo kiek raudonesnis, negu visuomet, ir lyg ašaros būtų apdžiūvusios. Švelniai pabučiavo ji savo dukrelę. Miegamajame vyras dar nemiegojo, jis kažką rašė gulėdamas. Pamatęs ją jis padėjo savo rašymą į šalį ir tarė:

— Aš čia savo bičiuliui Jurgiui ilgą laišką parašiau.

— Kaip gerai! O aš visai neturiu laiko net savo mamai padoraus laiško parašyti. Norėjau rytoj parašyti, bet ryt turiu dar daugiau visokių reikalų, negu šiandien. Tai jau labanakt, mano mielas, reikia greičiau miegoti, o tu man tą savo istoriją kitąsyk pasakysi, nes dabar aš tikrai neturiu laiko.

Taip Marytė ir užmigo, neturėjusi laiko nei savo dukrelei, nei savo vyrui. Ar ilgai taip bus gerai? Vidutė pradės kitur ieškoti atsakymų į savo „šimtus klausimų“ ir paguodos, o gal ir kiek daugiau šilumos, nes jos mamytė jai „neturi laiko“. Ilgainiui ji gali ir labiau atprasti nuo savo motinos, kuri nusimano „moderniško vaikų auklėjimo“ klausimais. O vyras? Ar nepripras jis ilgainiui dalytis savo pergyvenimais su kitais, kurie turi laiko?

Norisi sušukti tai „moderniajai mamytei“: sustok, neskubėk, pagalvok! Tu neturi laiko?! Palauk dar akimirką! Kam tu neturi laiko? Savo šeimai, jeigu nori bent rai ją išlaikyti sveiką ir laimingą, tu turi visuomet turėti laiko!

V. F.

GYDYMAS VYNUOGĖMIS

Jūs, tikriausia, žinote pasakėčią apie lapę, kuri, negalėdama pasiekti per aukštai augančių vynuogių, pasakė, kad ji jų neno ri, nes tos vynuogės per rūkščios. Nagi mes, rodos, dabar beveik visur galime „pa siekti“ vynuogių, rūkščių ir saldžių.

Vynuogės labai sveika, ir jomis daug gera galima padaryti savo sveikatai. Kas nori sulieseti, numesti kiek svorio, bet nepakenkti savo sveikatai, priešingai, pagerinti ją, drąsiai gali pradėti gydytis vynuogėmis. Jeigu norite per savaitę numesti 8 - 10 svarų svorio, tai turite suvalgyti kasdieną po 3 svarus vynuogių ir, deja, tik rūkščių! Ničnieko kita nevalgyti ir negerti! Tik tris svarus rūkščių vynuogių kasdien ištisą savaitę!

Kas turi silpną skilvį, tai tegul geria pus antro litro vynuogių sunkos per dieną. Žinoma, ne viską iš karto, bet tą kiekį išdalydami visai dienai.

Šitaip vynuogėmis pasigydęs, numetęs svorį, žmogus ne tik nesijaus pavargęs, bet, priešingai, sunaudojęs daug vynuogių cukraus, turės geresnę savijautą, pakils jo energija ir gyvenimo džiaugsmas. Kas kenčia nuo mažakraujystės, tas tegul valgo saldžias vynuoges. O kas nori pridėti sau svorio, tas turi valgyti vynuoges ar gerti vynuogių sunką **ir valgyti** dar viską, ko tik širdis troksta. Tik niekuomet negerti vandens ar arbatos tuoj prieš valgant vynuoges ar pavalgius jų.

V. F.

RUDENS BALIUS ★ ★ ★ ★ ★ ★

SPALIO 8 D., ŠEŠTADIENĮ,

LIETUVIŲ NAMUOSE, 1, LADBROKE GARDENS, W.11.

***Gros puikus džiazas *Veiks turtingas bufetas**

***Įdomi programa**

KVIEČIAME VISUS!

Londono Lietuvių Moterų „Dainavos“ Sambūris

Įėjimas 4 šil.

Pradžia 7 val. vak.

TRAGIKOMEDIJA DĖL STALINO AUKŲ

Maskvoje neseniai pastatytas paminklas V. Kapsukui. Gana dažnai pagarbinamas ir Z. Angarietis. Abu vardai Lietuvoje buvo girdimi 1919 metų pradžioje, kai jie vadovavo rusų bolševikų pasikėsinimui sukliudyti Lietuvai atsiskirti nuo „motulės Rusijos“ ir kai jie steigė „Baltarusijos - Lietuvos respubliką“. Jie dabar garbinami, bet niekas nedrįsta užsiminti, kaip ir kodėl jie paankstintai atsisveikino su šiuo pasauliu.

Buvo pagarbinti ir du bolševikinėj armijoj aukštai iškilę generolai, Uborevičius ir Putna, žuvę 1937 m. Stalino „apsivalyme“. Irgi niekas neišdrįsta atvirai pasakyti, kaip ir kodėl jie staiga išnyko iš žemiškojo rojaus.

Girdimas 1919 metais buvo ir Rasiko vardas, nes ir jis dalyvavo to meto pasikėsinime prieš Lietuvos nepriklausomybę.

Dabar Kaune buvo surastas daugiau kaip 80 metų amžiaus senukas Antanas Rasikas, kuris, pasirodo, besąs to Kapsuko ir Angariečio talkininko Rapolo Rasiko vyresnis brolis. Jis papasakojo, kad:

„Kai Tarybų Rusijoje baigėsi pilietinis karas, Rapolas pradėjo rašyti laiškus iš Maskvos. Rašė, kad pasibaigus pilietiniam karui, jis vėl tęsė mokslą. Paskui dėstęs aukštosiose mokyklose partijos istoriją, ekonominę geografiją. Nuo 1937 metų laiškų iš brolio nebegaudavau. Jo žmona pranešė likusi našlė su dviem dukterimis“.

Tai, žinoma, ne paties senuko Rasiko žodžiai, o tik laikraštin parašytas jo kalbos atpasakojimas, kuris baigiamas tokiais reikšmingais žodžiais: „Tiek tegalėjo papasakoti apie savo brolį senelis“... (LNA)

POKARIO INDIVIDUALIŲ NAMŲ STATYBA

(E) Pokario metais tarnautojai ir darbininkai Lietuvos miestuose ir miesteliuose su valstybės kredito pagalba pasistatė 10.425 namus (jų gyvenamasis plotas siekia 609.5 tūkst. kv. m.). Tokių individualių namų daugiausia pastatyta Kaune, Šiauliuose, Panevėžyje, Telšiuose ir kituose didesniuose miestuose. Daugumas šių miestų individualiais namais užstatytų gatvių yra negrįstos, neturi vandentiekio ir kanalizaci jos tinklo, ir visi namai vienabučiai.

(„Tiesa“, š.m. rugp. 19 d.).

PATIKRINKITE SAVO ŽODYNĄ

NR. 8

A	A	J	R
L	I	K	A

Iš išmėtytųjų raidžių brėžinyje sudarykite vieną žodį, į kurį įeitų visos duotosios raidės.

Tai pirmoji žaidimo — proto mankštos dalis.

Dabar, turėdami pagrindinį žodį, pasistenkite surasti visą krūvą naujų žodžių. Raidžių skaičius naujuose žodžiuose nėra nustatytas — gali būti dvi, trys ir t.t., bet jos visos privalo būti paimtos iš pagrindinio žodžio. Pvz., LIETUVIS (pagrindinis žodis) = lietus, vis, tu, lies, leis ir t.t.

Sudarytųjų žodžių linksniuoti ar asmenuoti neleidžiama, kaip: kirvis, kirvio, kirviui ir p. (t.y., jeigu turime „kirvis“, tai jau negali būti „kirvio“). Kiekvienas žodis privalo turėti atskirą reikšmę: pvz., kirvis, kirtis, kirtimas ir t.t.

Įvairūs vietovardžių ir asmenų vardai neįeina į galvosūkio sprendimus.

Teisingai ir daugiausia sudariusiam žodžių bus skiriama premija — 90 proc. visos sumos, kurią sudės žaidimo dalyviai, prisiųsdami kartu su sprendimu po 1 šil. P.O. arba pašto ženklais.

Galvosūkio sprendimai turi būti pasiųsti **ne vėliau kaip per 14 dienų.** Rezultatai bus skelbiami kas antrą savaitę.

Siųskite šiuo adresu:

GALVOSŪKIS
NIDA PRESS
3, Southern Row, London, W.10

GALVOSŪKIO NR. 6 LAIMĖTOJAI

Trečią kartą iš eilės pirmąją premiją (4 šil.) laimėjo p. Norvaišas iš Buxton, atsiuntęs 109 žodžius. Antroji premija (3 šil.) paskirta p-lei Juškaitei iš Bradfordo (82 žodžiai).

Šį kartą pagrindinis galvosūkio žodis buvo „Granitas“. Nemaža galvosūkio sprendėjų atsiuntė pagrindiniu žodžiu „Gintarą“. Žinoma, abu žodžiai yra tinkami, bet čia ir buvo galvosūkio sunkumas, kurį žodį pasirinkti pagrindiniu.

Daugelis mūsų galvosūkio sprendėjų kartais atsiunčia kelis šimtus žodžių, tačiau dažnai pusė jų būna beprasmiai raidžių junginiai. Ateityje prašome siųsti tokius žodžius, kurie jums atrodo tikrai yra lietuviški, arba „bent randami lietuviškuose žodynuose“.

Esame gavę ir keletą sprendimų, kurių, dėl susiliejusio rašalo, negalėjome perskaityti.

P. Norvaišo sprendimas, laimėjęs I premiją: GRANITAS = ai, aitra, aistra, anai, antai, anas, angis, ant, antis, antras, ar, aras, argi, artis, arti, aria, arai, atgarsin, astra, agi, atras, atris, atgis, atirs, anga, gana, ganai, garas, garina, garsi, gaisran, garintas, gintaras, garsai, garsina, garsinta, gi, gira, gins, girtas, gina, girna, grasa, grasina, gris, ir irs, it, irgi, na, nagas, naga, nagi, naras, nari, nartas, nasrai, nata, natris, narsa, narsi, nirsta, nitas, ragas, ragina, ragins, rainas, raitas, rangas, ranga, rasa, rasi, rasti, rata, ratas, rasta, rangai, rangais, ringas, rinta, rita, rista, rist, saga, sargi, sarta, sargina, staiga, stinga, stirna, stringa, tai, taiga, ta, tas, tarnas, tarsi, tara, tasai, tiara, tigras, tirs, tins, tranas, trina, tris, trinas, taria.

LIETUVOS OKUPACIJA

(Atkelta iš 2 psl.)

čius kalbėjo: „Pirmieji mūsų žingsniai yra pagerbti Nežinomojo Kareivio kapą, kuris visai Lietuvai yra simbolis nepriklausomos Lietuvos. Prie šito kapo, kuris kaip ir liudija mums visas tas kovas už Lietuvos liaudies gerovę, mes duodame pažadą, kad rūpinsimės įvykdyti visa tai, už ką šis kareivis žuvo ir paaukojo savo gyvybę: liaudies gerovė ir visos Lietuvos gyventojų gerovė.

„Tai yra mūsų darbo simbolis, ir už tuos idealus, už kuriuos žuvo pirmieji kovotojai — už Lietuvą, laimingą, nepriklausomą, mes kovosime ir jos naudai dirbsime“.

Tai buvo gražūs, jaudinantys patrioto žodžiai, tačiau jie nesaistė tos marionetinės vyriausybės, kurios vardu jis kalbėjo. Jie negalėjo nuslėpti žiaurios tikrovės.

VI. 25 legalizuota kompartija nuo pirmos okupacijos dienos uoliai talkininkavo okupantui. Karštligiškai nakinamos ne tik nepriklausomo valstybinio gyvenimo įvairios apraiškos, bet ir pamatinės demokratinės institucijos. VI.27 Gedvilo potvarkiu paliesta spauda: visiems nepriklausomo laikotarpio laikraščiams ir žurnalams atimti leidimai. VII. 1 sustabdyta visų nekomunistinių draugijų veikla. Įnirtingai ardoma visa viešoji valstybinė tvarka. Krėvės liudijimu, tuo metu buvo atsiradusios „net keturios ir daugiau vyriausybių“, būtent, vad. Liaudies vyriausybė; Vidaus reikalų ministerija, veikusi kompartijos ir Dekanozovo tiesioginiais nurodymais; Sovietų Sąjungos atstovybė ir Raudonoji armija. Nebematydamas kitos išeities, Krėvė mėgino kreiptis tiesiog į Maskvą, kad ji uždraustų SSSR atstovybei Kaune ir Raudonosios armijos vadovybei kištis į Lietuvos vidaus reikalus, terorizuoti ir demoralizuoti jos administracinį, ekonominį ir finansinį aparatą. Tik pakartotinai pagrasinus atsistatydinti, Molotovas sutiko jį priimti VI. 30.

Penketą valandų trukusiame pasikalbėjime Molotovas aiškiai pasakė, kad sovietų nutartę įjungti Pabaltijo valstybes į sovietinių respublikų šeimą“. Iš to pokalbio Krėvei pasidarė aišku, kad „SSSR užmas kuota jėga inkorporuos Lietuvą į Sovietų Sąjungos sudėtį“. Grįžęs iš Maskvos, liepos 4 d. jis įteikė atsistatydinimą iš pareigų. Tą pačią dieną iš pareigų atleistas Galvanauskas.

VII. 5 Paleckis paskelbė liaudies vyriausybės nutarimą priimti liaudies seimo rinkimų įstatymą, nustatantį rinkimų dieną liepos 14 drauge su bendro likimo kitais Pabaltijo kraštais. Sekančią dieną Lietuvos gyventojai iš spaudos patyrė, jog esanti sudaryta vad. Lietuvos Darbo Sąjunga, nes kompartija, matyti nesijautė pakankamai populiari savo vardu statyti kandidatus. Paskelbta rinkiminė 16 punktų platformą užsienių ir vidaus politikos klausimais buvo, palyginti, gana nuosaiki, ir ją sudarė daugiau raminantys pažadai, išnykę su rinkimais, kaip ir pati L. darbo sąjunga.

Tuo pačiu metu pradėtas teroras, kurį plačiu mastu vykdė su Raudonąja armija atvykę slaptosios policijos daliniai, perėmę tuojau valstybės saugumo departamentą. Jam vadovauti buvo paskirtas ilgametis Lietuvos kp sekretorius Sniečkus. Šiojo vardu liepos 7 d. išleistas slaptas aplinkraštis vadovaujantiems viešojo gyvenimo asmenims suimti. Jį vykdant, naktį iš liepos 11 į 12 d. buvo suimta apie 2.000 asmenų.

VII. 16 Gedvila paprašė Paleckį padėti parašą sekančiame rašte:

„Ponui Respublikos Prezidentui.

„Valstybės saugumo sumetimais laikau reikalingu **deportuoti** iš Lietuvos teritorijos ir apgyvendinti Sovietų Sąjungoje **Lietuvos Respublikos ministerį pirmininką** Antaną Merkį ir **užsienio reikalų ministerį** Juozą Urbšį su jų šeimomis, kaipo pavojingus Lietuvos valstybei asmenis“ (pabraukimai mano — J.V.).

Visame krašte vyko suėmimai ir masinis agentų verbavimas. Per VI.17 - VIII.24 laikotarpį kalėjime atsidūrė apie 12.000 Lietuvos piliečių.

VII.14-15 pravestieji balsavimai pagal vieną komunistų pasiūlytą kandidatų sąrašą nebuvo tautos valios, bet jos išprievartavimo aktas.

VII. 21 pirmojo posėdžio susirinkęs liaudies seimas pakeltomis rankomis priėmė dvi deklaracijas: viena paverčianti Lietuvą sovietine respublika, kita prašant SSSR Aukščiausiąją tarybą priimti ją Sovietų Sąjungos respublika. Rytojaus dieną abi deklaracijos paskelbtos „vyriausybės žiniose“. Tą patį rytą Vilniuje, Gedimino pilies bokšte, ir Kaune, Vytauto Didžiojo muziejaus bokšte ir prie žuvusiųjų už Lietuvos laisvę paminklo, nebepakilo lietuviškoji trispalvė, pakeista raudonosios vėliavos. Po šio simbolinio nepriklausomybės palaidojimo beliko dar paskutiniai formalumai.

VIII. 3 Maskvoje SSSR Aukščiausioji taryba išklausė „Stalino saulės parvežti“ atvykusios liaudies seimo delegacijos prašymą priimti keturioliktąją respublika.

VIII. 24 tas pats seimas, dar kartą susauktas nepaprastai sesijai, priėmė LTSR konstituciją, beveik aklai nurašytą nuo sovietinio pavyzdžio. Tuo galutinai baigtas Lietuvos pagrobimo procesas, okupacija įvykdyta. Liudas Gira buvo teisus pradėti savo liaupsę žodžiais:

„Lietuvos senos nebėr,
Lietuva — LTSR!“

(Bus daugiau)

Ten, kur Nemunas banguoja

Tarybinės spaudos ištraukos, kurios aiškios ir be aiškinimų.

Oi nelaimė, ką aš matau —
Širdį ver kaip yla:
Numylėtoj mano vietoj
Gyvena barzdyla.

A. Vienažindys

PARDUOTUVĖJE BE PARDAVĖJO

Na, iš tiesų, broliukai, geras išgalvojimas tos parduotuvės be pardavėjo. Rodos, atėjai, pasiėmei, ko tik širdis geidžia, ir išėjai. Taip ir turėtų būti.

Tačiau dar atsiranda tokių atsilikėlių, kurie niekaip nesupranta pačios šios naujovės esmės.

Štai tokio tipo parduotuvė Nr. 3 veikia Vilniuje, Liudo Giros gatvėje Nr. 29-39. Kartą jos slenkstį peržengė viena moteris. Ji atidžiu žvilgsniu paglamonėjo nuo prekių lūžtančias lentynas, sustojo prie vienos, kitos ir kiek ilgiau į jas pasižiūrėjo. Negi negalima, ar ką: juk tam ir sudėta. Taigi, ta moteriškė įėjo, pasižiūrėjo ir jau vos savais keliais neišėjo. Bet kaip tik tada prie jos prikibo baltu chalatu apsivilkęs žmogus:

— Parodykit, piliete, savo krepšį.

— Akiplėša! — sušuko sulaikytoji. — Manai, kad apsivilkai baltu chalatu, tai ir išsigąsiu.

— Niekas jūsų negąsdina, — bando aiškintis tasai atsilikėlis, pasivadinęs prekių saugotoju. — Mes laukiame, kad apmokėtumėte už tai, ką paėmėte.

— O gal aš iš kitur atsinešiau.

— Mes matėme, kad čia paėmėte.

— Na, ir kas. Juk jei sykį nėra pardavėjo, tai ir parduoti nereikia. Paėmei — ir tavo.

Tikra tiesa. Bet to nenori suprasti tie vadinami saugotojai ir net per teismą iš mūsų išreikalavo tiek, kiek buvo vertos mūsų pasiimtos prekės. Mes buvome labai įpratę į šią naujovę, ir todėl toksai sprendimas mums nepatinka.

Po šiuomi ir pasirašome:

A. KOZLOVSKIS, artimas šios krautuvės kaimynas, mėgęs vaišintis nukniaukta degtinėle,

J. MICKEVIČ, taip pat buvusi ėmėja,

D. PETROVAS, Vilniaus įgulos ligoninės dažytojas, nušvilpęs porą stiklinių grietinės, matyt, sienoms dažyti.

Nuo Redakcijos: lygiai tokio, pačių ilgarankių parašais patvirtinto, laiško mums neteko gauti. Tačiau jie paliko savo pavardes po tais nemaloniais protokolais, kurie buvo sudaryti nusikaltimo vietoje.

(„Komjaunimo Tiesa“, 1960.VIII.13.)

PRAŠOM SUSISIEKTI SU p. J. SIRUČIU, gyvenančiu 88 Sheldon Road, Sheffield 7, tel. 55104, kai jums reikalingas automobilis. Jis atstovauja HIGHFIELD MOTORS (Sheffield) LTD., 178-184 London Road, Sheffield 2, atstovus New Rootes Products. Visuomet didelis pasirinkimas naujų modelių vartotų automobilių su garantija.

NAUJAI GAUTA!

V. Ramonas — Miglotas rytas —14 šil. 8 p.
A. Maceina — Didžioji Padėjėja — 20 šil.
V. Alantas — Tarp dviejų gyvenimų — 33 šil.
M. Vaitkus Keturi Ganytojai — 14 š. 8 d.
Šventas Dieve — maldaknygė — 25 šil. 8 d.
A. Gustaitis — Algis Trakys ir taksiukas Šleivys — vaikams — 14 šil. 8 d.
Alšėnas — Maži žodžiai/Dideli darbai — 11šil. ir 7 šil. 4 d.
„Žalgirio mūšis“ (paveikslas) — 5 šil.
Sibire ranka parašyta maldaknygė lietuviškai, įrišta — 7 šil. 4 d., angliškai - lietuviškai — 3 šil. 9 d.
Ilgo grojimo plokštelės „Dainos iš Lietuvos“ — 43 šil. 6 d. „Per Lietuvą“ — 45š.

Rašyti:
DAINORA, 49, Thornton Ave, London, W.4

MAIL ORDER & PARCEL SERVICE

TAURAS
(A. Briedis)
88, GOLDSMITH AVE., LONDON, W.3.
Tel. ACO 9471

Jei saviems padėti nori
(Padarysi tai tikrai),
Kreipkis tuč tuojau į TAURĄ,
Ir neliks kišenėj kiaura.

SKIRTINGI NORAI

Vienišas kampelis prie Lenkijos - Čekoslovakijos sienos. Staiga iš tolumos tiesiai į Čekoslovakijos pusę atbėga lenkiškas šuo. Tuo pat metu į Lenkijos pusę risčia atidulka čekiškas šuo. Bėga jie nuleidę galvas ir viens kitą pastebi tik susitrenkę ties siena. Truputį atsigavęs nuo smūgio, čekiškas šuo papurto galvą ir klausia:

— Ko ten taip skubi į tą Čekoslovakiją?

— Aš alkanas, — sako lenkiškas šuo. — Noriu gauti ką nors užėsti. O ko gi tu bėgi į Lenkiją?

— Noriu paloti, — sako čekiškas šuo.

Europos Lietuvių Kronika

ATSILYGINKITE SKOLAS!

Iš „Europos Lietuvio“ matyti, kad Lietuvių Namų B-vę spaudžia didelės bėdos.

O kaip žinote, ta Bendrovė yra „Europos Lietuvio“ leidėja.

Taigi turėkite bent truputį sąžinės visi tie, kurie skaitote „Europos Lietuvį“ ir neatsilyginate už jį. Kas neatsilygina, dar giliau murdo Bendrovę į bėdas.

Sunku patikėti, kad noro sąmoningai skandinti Bendrovę turėtų „Europos Lietuvio“ skaitytojai.

Bet atsilyginkite skolas, kad negalėtų kilti joks įtarimas.

DOSNUS RĖMĖJAS

Anglijos lietuvis B. Kmieliauskas yra tarp tų išskirtingųjų spaudos rėmėjų, kurie moka vis su kaupu.

Jis jau seniai yra apsimokėjęs už Nidos Knygų Klubo leidinius iki Nr. 35 (o dabar atspausdintas tik Nr. 30). Bet jis vis dar moka už kiekvieną leidinį iš naujo ir moka su kaupu. Štai už Nr. 27 ir Rinktinės Nr. 4 atsiuntė 1 sv., už 1960 m. kalendorių 1 sv., už Nr. 28 ir Rinktinės Nr. 5 — 1 sv., už Nr. 29 ir Rinktinės Nr. 6 — 1 sv.

Garbė tokiems spaudos rėmėjams!

LONDONAS

DBLS CENTRO ŽINIOS

Rugsėjo 14 d. įvyko DBLS ir LNB-vės Valdybų posėdis. Posėdyje dalyvavo visi DBLS ir LNB-vės valdybų nariai. Šiame posėdyje svarstyti šitokie klausimai:

1. M. Bajorino išleistasis laiškas LNB-vės akcininkams. Rimtai apsvarsčius šiame laiške keliamąsias mintis, nutarta informuoti LNB-vės akcininkus atskiru raštu, kuris yra siunčiamas su šios savaitės „Europos Lietuviu“.

2. Ilgalaikės paskolos gavimas šiuo metu yra didžiausias rūpestis. DBLS ir LNB-vės Valdybos, apsvarsčiusios padarytuosius ir daromuosius žygius ilgalaikei paskolai gauti, nutarė dar palaukti rezultatų dėl ilgalaikės paskolos, o ilgalaikės paskolos vienos - dviejų savaičių laikotarpyje negaunant, imtis žygių užtraukti trumpalaikę paskolą, nors ir vieneriems metams su gan aukštomis palūkanomis. Pabrėžiame, kad trumpalaikės paskolos užtraukimas neišsprendžia mūsų finansinės problemos visam laikui ir sunkina B-vės veiklą. Nesant kitos išeities, LNB-vės Valdyba stengsis už traukti trumpalaikę paskolą, vykdydama akcininkų pageidavimus, pareikštus per DBLS skyrių ir akcininkų susirinkimus.

Dabartinis Paskolos Vajus visuomenės ir akcininkų tarpe galėtų žymiai palengvinti šios problemos sprendimą.

Deja, šios savaitės paskolų vajaus pranešimas nėra džiuginantis — gauta tik du pasiždėjimai 25 - 50 sv. sumai. Iš viso pasižadėjimų gauta iki šiol apie 3.350 sv. Ši suma sudaro gražią pradžią, bet nėra pakankama. Lankantis DBLS Skyriuose, tenka išgirsti padrąsinimų ir pažadų. Todėl prašome visus, kurie gali suteikti LNB-vei paskolą, nedelsiant atsiųsti pasižadėjimus.

3. Posėdyje taip pat svarstyti ir kiti mažiau reikšmingi einamieji reikalai.

KUN. DAUKNIO IŠLEISTUVĖS

Rugsėjo mėn. 23 d. (sekmadienį) 1 val. p.p. tuojau po pamaldų rengiamos išleistuvės kun. P. Daukniui, MIC, Parapijos salėje, 345A, Victoria Park Rd., E.9. Užsirašyti iki penktadienio (23 d.) klebonijoje ar pas Parapijos Komiteto narius. Mokestis 10 šil.

Parapijos Komitetas

PAIEŠKO LIETUVĖS VESTI

Paieško vesti lietuvės, ne senesnės kaip 45 m. amžiaus. Rašyti:

Petras Senvaitis, 80, Clarendon Rd., Shirley Park, Southampton, Hants.

MIRĖ LIETUVIS DANIJOJE

Dėl nelaimingo atsitikimo Danijoje mirė lietuvis Antanas Ragauskas.

Danijoje, netoli Kopenhagos, jis išgyveno apie 15 metų. Vertėsi fotografo amatu.

NOTTINGHAMAS

SUSIRINKIMAS B-VĖS REIKALAMS SVARSTYTI

Rugsėjo 24 d., 5.30 val., Meadows Community Centre, Queens Drive (netoli Midland geležž. stoties), šaukiamas DBLS Nottinghamo Skyriaus narių ir Bendrovės akcininkų susirinkimas, kuriame bus aptarta dabartinė Namų Bendrovės padėtis. Kviečiame visus punktualiai rinktis.

TAUTOS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Po to 7 val. vakare toje pačioje salėje įvyks Tautos Šventės minėjimas.

Programoje: M. Mašalaičio paskaita ir meninė dalis, kurią atliks jaunosios ir atsi kuriančios senimo pajėgos.

Veiks turtingas baras. Šokiams gros akordeonistas K. Venckus. Bus ir loterija.

Kviečiame atsilankyti senus ir jaunus, iš arti ir toli. **DBLS Sk. Valdyba**

WOLVERHAMPTONAS

TAUTOS ŠVENTĖ

Rugsėjo 10 d. Wolverhamptone paminėta Tautos šventė pakilusioje dvasioje.

Svečių buvo suvažiuokta iš Londono, Manchesterio, Coventrio, Bradfordo, Stoke-on-Trento ir Birminghamo.

Programa pradėta krepšinio turnyru. Antroji dalis įvyko puošniame Molineux Hotelyje.

Žodį tarė visų kolonijų atstovai. Kalbėtojai įsigilino į Tautos šventės reikšmę, kilmę, vieni gyviau, kiti šalčiau, bet visi su širdingumu, pasiryžimu ir pasididžiavimu kalbėjo.

Visus stebino ir atgaivino susirinkęs jaunimas, kuris gražiai lietuviškomis dainomis žavėjo susirinkusius, o šokių metu davė Rock'o pamokas.

SPORTAS

„LAISVĖS“ TAURĖS TURNYRAS

Į turnyrą atvyko keturios komandos. Gražu buvo matyti senuosius ir gerai žinomus krepšininkus žaidžiant su jaunaisiais.

Pirmose rungtynėse susitinka Londono TAURAS su Machesterio KOVU. Laimi KOVAS tik vienu tašku.

Antrose Bradfordo ŠARŪNAS ir Wolverhamptono VILTIS. Lengvai laimi VILTIS.

Trečiose rungtynėse VILTIS laimi prieš TAURĄ, ypač susispaudusi II kėliny.

Ketvirtose rungtynėse TAURAS sudeda kelių taškų persvara ŠARŪNUI. Šiose rungtynėse gerai žaidė Glatkauskas ir Kušneraitis.

Penktose rungtynėse susitinka „seni priešai“ KOVAS ir VILTIS. Žaidžiama atsargiai, bet antrame puslaikyje Aleknavičius užmeta 6 gražius taškus ir taip KOVAS laimi.

Paskutinėse rungtynėse žaidžia KOVAS prieš Bradfordo ŠARŪNĄ. Visų nustebimui, šarūniečiai žaidžia puikiai ir visą laiką veda. Rungtynės baigiamos lygiomis. Tik po trečio pratęsimo, manchesteriečiai laimi „Laisvės“ taurę.

Daugiausia taškų pelnė: Aleknavičius — 26, Kelmistraitis — 23, Butkus — 21, Kušneraitis — 13, Glatkauskas — 13, Puleikis — 13 ir Murauskas — 12.

Padėka visiems atsilankiusiems ir parėmusiems mūsų sportininkus. **V.K.**

NORINTIEMS TURĖTI NAMUOSE VYTĮ

Pagamintas VYTIS, didelio paveikslo formato. Kaina 5 šil. Rašyti: V. Jokubaitis, 81, Canrobert St., London, E.2.

SUOMIJA PO SOVIETINIU SPARNU

(E) Suomiai žino, kad jie santykiuose su Vakarais negali drįsti per toli nueiti. Po nelemto Suomių-Sovietų žiemos karo ir jo nelaimingų padarinių Suomija buvo priversta pereiti į Maskvai palankų neutralumą ir sudaryti su ja tokias „draugiškumo“ sutartis, kurios Suomijos užsienio ir karo politikos laisvę gerokai apkarpė. Vis dėlto Suomija išvengė pilno sovietinio satelito likimo.

Atvergavę Sovietų Sąjungai sunkias karo kontribucijas, suomiai pasijuto keik lais vesni ir ėmė tvirtinti savo ekonominius sai tus su Vakarais. Įdomu, kad šiuo metu Suomijos eksportas į Vakarus sudaro per 60 proc. viso eksporto, o jos eksportas į Sovietų Sąjungą vos — 25 proc.

O Maskva ir geruoju (tam tikromis laikinėmis privilegijomis) ir piktuoju (tam tikrais pakartotinais ultimatyviais reikalavimais) stengiasi suomių užsienio prekyboje įsigalėti. Kai Vakarų Europoje pirmiau susikūrė EWG (Europos ūkinė santarvė, kuriai priklauso 6 Europos valstybės), o paskiau ir EFTA (Europos Laisvosios Rinkos organizacija, kuriai priklauso 7 valstybės), ir Suomijai iškilo klausimas, į kurį tų ūkinių blokų prisidėti.

Maskva iš pradžių priešinosi abiems blokams ir įspėjo Suomiją nesidėti nė su vienu jų. Už vis griežčiausiai Maskva pasisakė prieš Suomijos eventualų dėjimąsi su EWG, girdi, ji per artimai bendradarbiaujanti su NATO (Šiaurės Atlanto Gynybos organizacija). Patys suomiai irgi labiau linko į EFTĄ, negu į EWG. Bet kai pastarais mėnesiais jų įsijungimas į tą bloką pasidarė visai aktualus (ir ūkiniais sumetimais bemaž neišvengiamas), Maskva vis tiek ir toliau atkalbinėjo Helsinkio vyriausybę nuo to įsijungimo, siūlydama verčiau išplėsti užsienio prekybą su Sovietų Sąjunga ir rytiniu bloku.

Keisto vizito padariniai

Kai Chruščiovas rugsėjo mėn. pirmosiomis dienomis — visai nekviestas ir nepageidautas — atvyko į Helsinkį tariamai prezidento Kekoneno pasveikinti jo 60 metų sukakties proga, suomiai ir kiti spėliojo, ką Chruščiovas atveš — naują ultimatumą ar nuolaidų? Bendrasis baigiamasis komunikatas atskleidė tą paslaptį: Maskva sutinka, kad Suomija dėsis į vieną iš europinių ūkinių blokų, būtent, į EFTA. Suomiai tąja Chruščiovo nuolaida galėtų džiaugtis. Tačiau čia yra šioks toks kabliukas: Maskva iš Helsinkio vyriausybės išsiderėjo, kad Suomija prekyboje su Sovietų Sąjunga pa starajai taikys „didžiausio palankumo principą“. Be to, Helsinkio vyriausybė dar pabrėžtinai įpareigota daryti visa, kad prekyba tarp Suomijos ir Sovietų Sąjungos plėstųsi. Taigi Helsinkis ne už dyką gavo Maskvos sutikimą dėtis į Vakarų Europos ūkinius blokus.

Kaip žinoma iš ankstesnių suomių derybų su Maskva, šioji įkyriai siūlo Suomijai tokių prekių, kurių suomiai vienokiu ar kitokiu išrokavimu mieliau Skandinavijoje ar Vakarų Europoje ar už Atlanto pirktųsi. Savotiškai išėjo su sovietine nafta ir jos įvairiais produktais. Suomiams buvo pasiūlyta visą savo naftos importą traukti iš Klaipėdos uosto. Tačiau didysis naftotiekis iš Rusijos iki Klaipėdos ir šiandien dar nėra pastatytas, dar gelbstimasi traukiniu cisternomis. Sovietai savo planais sujaukė didžiulį Suomijos tanklaivių laivyną, ir Suomija nesusilaukė iš sovietinės naftos tos naudos, apie kurią Maskva taip ilgai kalbėjo. Tuo tarpu tarptautinė naftos rinka pastarais laikais susiklojo taip, kad suomiai galėtų iš tos padėties gerokai pasipelnyti, jei nebūtų jų rankos surištos sandėriais su Maskva.

Baltijos jūros neutralizacijos klausimą norima į plačius vandenis išplukdyti

Dar būdamas Helsinkyje, Chruščiovas atidengė savo kortas tokiu klausimu, kuris, atrodė, jau buvo šiek tiek užkastas. Kreipdamas savo žvilgsnį ypač į Skandinavijos kraštus, Chruščiovas vėl iškėlė Baltijos jūros neutralizacijos klausimą ir net konkrečiai pasiūlė tą klausimą įjungti į New Yorke prasidedančios Jungtinių Tautų pilnaties darbotvarkę. Jei neminėti lenkų užsienio reikalų ministerio Rapackio pastangų Vidurio Europoje sudaryti neutralumo juostą, tai šitas Chruščiovo pasiūlymas yra pirmas bandymas Baltijos jūros neutralizaciją perkelti į platesnę tarptautinę areną.

Galima jau šiandien pasakyti, kad ypač Skandinavijos kraštai esamomis aplinkybėmis nesutiks su tokia neutralizacija, kuri sovietinėms pajėgoms Baltijos jūroje suteiktų pilną persvarą, o Vakarų laivynui ir kitoms karo pajėgoms Baltijos jūros vartus uždarytų. Savaime aišku, kad dar mažiau su tais planais sutiks NATO valstybės. Bet Maskva tą klausimą bent propagandiškai mėgins išnaudoti.

Skandinavijos kraštai su šiokiu tokiu nerimasčiu spėliojo, ar Chruščiovas Helsinkio vizito nepanaudos ir naujoms pastangoms organizuoti kelionę į Skandinavijos kraštus. Nors viešai ir neskelbiama, bet kai kurie stebėtojai mano, kad Chruščiovas suomių vyriausybę yra prašęs tarpininkauti Stockholme, Kopenhagoje ir Oslo, kad kelionė į šiaurę dar galėtų įvykti (kaip žinoma, ji pereitais metais buvo atidėta dėl „nedraugiškų pasireiškimų“, ypač kai Švedijoje buvo ruošiamos demonstracijos prieš Maskvą ir už pavergtąsias Pabaltijo tautas). Skandinavijos vyriausybės pusiau oficialiai paskelbė, kad senasis kvietimas Chruščiovui tebegaliojąs. Bet Skandinavijos visuomenė laiko tokį Chruščiovo vizitą ir šiais metais nepageidaujamu. Pasitikėjimas Chruščiovu ir sovietine politika per tuos metus ne tik nepadidėjo, bet dar sumažėjo, teigia skandinavai.

ROCHDALE

SVARSTYTI L. NAMŲ B-VĖS REIKALAI

Rugsėjo 10 d. buvo susirinkę Rochdale Skyriaus nariai ir LNB akcininkai apsvarstyti Namų B-vės aplinkraščių dėl susidariusios sunkios finansinės padėties. Perskaičius aplinkraščius ir išklausius Skyriaus pirmininko pranešimo, buvo prieita šitokių išvadų: 1. Bendrovės Valdyba prašoma dėti visas pastangas išgyventi finansinei krizei, nesusiaurinus B-vės nuosavybės; 2. ieškoti paskolos anglų finansinėse firmose prieinamomis sąlygomis ir tęsti paskolos vajų lietuvių tarpe; 3. prireikus siaurinti B-vės nuosavybę, — parduoti namus Londone, nes dėl Sodybos buvo pareikšta daug sentimento. Kad būtų išlaikyta B-vės nuosavybė, pensininkas, buv. Lietuvos savanoris kūrėjas, P. Talačka iš savo mažų pajamų pasižadėjo duoti 50 svarų ir ragino visus neatsilikti, gelbėti esamąją padėtį.

Skaitytojų laiškai

AUKSO TURIME, BET AR YRA RECEPTAS?

Br. Raila atsiliepė į mano laišką (E. L. Nr. 34), kuriame tvirtina, kad tikrai esą galima pasiųsti knygas į Lietuvą, tik reikią kiek proto turėti ir aukso... Ar daug proto turiu — nežinau, bet siunčiau keletą vokiečių k. techniškų knygų per paštą (visai be aukso), ir gavo adresatai Lietuvoje; siunčiau tuo pačiu būdu keliems asmenims įvairaus turinio lietuviškų knygų, — negavo... Labai abejoju, kad būtų gavę lietuviškas knygas, jei jas būčiau įdėjęs ir tarp auksinių plokštelių. Matyt, Kremliaus bosas, besivažinėdamas Kalifornijoj, įtikino tautiečius, kad lietuviškos knygos yra brangesnės už auksą, jei už jų pasiuntimą reikia auksu mokėti...

Laiško autorius klausia, ar turiu aukso, nes daug esąs prirašęs receptų Lietuvos vadavimui ir niekas nesusidomėjęs. Aukso gabalą turiu, būtent, auksinį laikrodį, Elgin firmos, Made in USA (nežinau, sovietinis auksas gal geresnis)... Po karo įvažiavo į USA apie 30.000 lietuvių, tikrai kiekvienas nepagailėtų po gabalo aukso Lietuvos išvaduotojui. O kur dar Lietuvos valstybės auksas Amerikoje? Taigi, aukso turime, bet kur yra receptas Lietuvai išvaduoti? Tiesa, gal opozicija priešinasi Lietuvos išvadavimui? Įdomu, kaip atrodo tas vadavimo receptas, tur būt, kokie milteliai, kuriais pabarstoma, ir sovietai bėga išsigandę į Vorkutos slėnius. Tačiau milteliai, jei jie neužpatentuoti, yra bevertis dalykas. Todėl suprantama, kad tokiais receptais, kurie operuoja neužpatentuotais milteliais, niekas nesidomi. Aš labiausiai bijau, kad vadavimo receptus gali išvogti, pvz., lenkai, kurie, išvadavę Lenkiją, ateis Lietuvos „vaduoti“, todėl siūlau autoriui geležinėse spintose paslėpti (tik ar turės tiek pinigo tokioms spintoms įsitaisyti?), arba, geriausia, sunaikinti, kad priešas nepasinaudotų... **Petras Budginas**

KUO VAŽIUOJA DRAUGAI IR KUO PONAI?

(E) Rumunijoj konduktorius perpildyto miesto susisiekimo autobuso kreipėsi į keleivius: „Mano ponai, prašau susispausti“. „Ne ponai — draugai!“ užprotestavo vienas keleivių. Ši pastaba konduktoriui nepadarė nė mažiausio įspūdžio. „Prašau susispausti, mano ponai. Draugai perpildytais miesto autobusais nevažinėja — jie turi liuksusinius ZIS limuzinus“.

EUROPOS LIETUVIS — LITHUANIAN WEEKLY.
Printed and Published in Gt. Britain by the Lithuanian House Ltd., 1. Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470
Redakcijos ir Administracijos adresas: **1. Ladbroke Gardens, London, W.11. Tel. PARk 2470.**
Redakcija rankraščius taiso ir trumpina savo nuožiūra.
Prenumeratos kaina: metams 40 šil., 6 mėn. 22šil., atskiras numeris 1 šil.; dolerio kraštuose — 6 dol. metams.
Leidžia Lietuvių Namų Akc. Bendrovė. Leidimo Tarybą sudaro DBLS Valdyba ir Europos Lietuvių Bendruomenių pirmininkai.

VAISTAI PIGESNI TIESIOG IŠ VAISTINĖS

Jums visada bus priimtina mūsų patarnavimas ir kainos. Visi mūsų klijentai žino tai, o kas naujai pabando, tai vieną siuntinį išsiuntęs įsitikina.
Jūs taip pat galite siųsti ne tik vaistus, bet ir kitokias prekes, savo pačių supirktas ar per mus užsakytas.
Taigi jei jums iškyla reikalas padėti saviesiems Lietuvoje, prašom leisti mums atlikti tą darbą.
Adresas:

Acton Pharmacy
(EXPORT) LTD.
24. CHURCH ROAD, LONDON, W.3.
ENGLAND
Tel. ACOrn 0712

Informacija ir patarimai lietuvių kalba teikiama nemokamai.

BROWNEJONES
LIETUVIŲ SKYRIUS
1, NORFOLK PLACE, LONDON, W.2
Tel. PADdington 2797

STANDARTINIAI SIUNTINIAI MOTERIMS
(Į jų kainas įeina visi sovietų muito ir persiuntimo mokesčiai)

SIUNTINYS „DANA“
Kaina — £16.10.0 Svoris — 7 lbs.
3 yds. vilnonės medžiagos suknelei ar kostiumui, mėlynos, žalios, rudos ar juodos spalvos (dvigubo pločio),
4 yds. gėlėtos medžiagos suknelei,
1 pora odinių batų, geros rūšies, su odos padais ir kulnimis,
1 komplektas apatinių — kelnaitės ir baltinukai,
2 dideli turkiški rankšluosčiai,
1 didelis žiurstas,
1 skarelė, gėlėta, 27x27.
Prie šio galima prijungti prekių: 3 lbs. be papildomo persiuntimo mokesčio, arba 13 lbs. primokant 9 šil.

SIUNTINYS „GENĖ“
Kaina — £31.10.0 Svoris — 13 lbs.
3 yds. vilnonės Velour medžiagos paltui (dvigubo pločio),
3 yds. vilnonės medžiagos kostiumui ar suknelei (dvig. pločio). Pamušalai, sagos ir siuvimui siūlai,
4 yds. raštuotos medžiagos suknelei,
1 pora odinių batų, geros rūšies, su odos padais ir kulnimis,
1 vilnonis megztinis,
1 komplektas šiltų fleecy apatinių — baltiniai ir kelnaitės,
1½ yds. gražios medžiagos bliuzei,
2 poros vilnonių kojinių,
2 poros nylon kojinių,
1 pora žieminių šiltų pirštinių,
2 dideli turkiški rankšluosčiai,
1 didelis žiurstas,
1 vilnonė skarelė — Swiss, rožėta, 32x32“.
Prie šio galima prijungti prekių: 7 lbs. be jokių papildomų persiuntimo mokesčių.

SIUNTINYS „LONĖ“
Kaina — £37.10.0 Svoris — 13½ lbs.
3 yds. vilnonės Velour medžiagos paltui (dvig. pločio),
3 yds. vilnonės Baratea medžiagos kostiumui, eksport rūš., juodos ar mėlynos sp., Pamušalai, sagos ir siuvimui siūlai, paltui ir kostiumui,
4 yds. elegantiškos medžiagos vakarinei suknelei,
1 pora veršio odos batų, vidut. kulnimis,
1 komplektas Twin-set megztinių (2 gab.),
1 pora odinių pirštinių,
2 poros nylon kojinių,
2 dideli turkiški rankšluosčiai.
Prie šio galima prijungti prekių: 6½ lbs. be jokių papildomų persiuntimo mokesčių.

SIUNTINYS „ASTRA“
Kaina — £10.18.0 Svoris — 5 lbs.
3 yds. medžiagos kostiumui, pilkos ar mėlynos spalvos,
4 yds. raštuotos medžiagos suknelei,
4 yds. cotton-flannel medžiagos, tinkamos apatiniams,
2 špūlės siuvimui siūlų ir sagos,
1 skarelė, gėlėta, 27x27.
Prie šio galima prijungti prekių: 5 lbs. be papildomo mokesčio arba 15 lbs. primokant 9 šil.

SIUNTINYS „GILDA“
Kaina — £17.10.0 Svoris — 8½ lbs.
3 yds. vilnonės medžiagos paltui. Pamušalai, sagos ir siuvimui siūlai,
1 pora geros rūšies odinių batų, odiniais padais ir kulnimis,
1 pora nylon kojinių,
1 komplektas apatinių — kelnaitės ir baltiniai,
1 didelis žiurstas,
1 didelis turkiškas rankšluostis,
1 skarelė, gėlėta, 27x27“.
Prie šio galima prijungti prekių: 1½ lbs. be papildomų persiuntimo mokesčių, arba 11½ lbs. primokant 9 šil.

PASINAUDOKITE GERU IR SKUBIU PATARNAVIMU.
REIKALAUKITE NAUJŲ PREKIŲ KAINORAŠČIŲ!